

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előfizetési-ára: Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanulóknak és Jegyzőeknek 6 K.
Egy szám ára 16 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és Kiadóhivatal Árpád-utca 3. sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyilvánt. soronként 50 fillér.

Egy kifogyhatatlan téma.

Székelyudvarhely, június 21.

A tanév véget ért. Egymásután záródnak be az egyetem, a fő-, közép- és elemi iskolák kapui. A merre a vonatok robnak, ezer és ezer fiatalembert, gyermeket szállítanak a vidékre, a tíz hónap óta nem látott boldog családi otthonába. De vajjon boldogság lesz-e mindegyiknek a vakáció? Bizony nem mondhatjuk. A mosolygó gyermekarcok között itt is, ott is feltűnik egy-egy halovány fiú, könnyező szemével. Ezek egy esztendőnek összetört reményességét siratják; ezek nem örömet, hanem bánatot, keserűséget visznek haza szülőikhez. Ha ugyan egyáltalán be mernek állítani a rossz bizonyítvánnyal, mert odafajultak immár az erkölcsök, hogy nem egy rossz diák dobja el magától könnyelműen ilyenkor az életét. A hírlapok hoznak erről szomorú referádákat; a tanügyi férfiaknak pedig bőségesen van azután alkalmuk a szünidő alatt elmélkedni arról, hogy s mint lehetne valami orvosságot találni, hogy ezeknek a megdöbbentő jelenségeknek valahogy gát vetessék.

Kétségtelen, hogy minél lelkiismeretesebben fogja fel hivatását a tanár, annál kevesebb bukott diák kerül ki a keze alól. Az is kétségtelen azonban, hogy a professzor sincs isteni hatalommal felruházva, hogy a

tanulni nem akaró, daczos, önféjű vagy pedig nagyon korlátolt eszű gyermeknek tölcserrel csöpögtesse a tudományt agyába. A szülőknak volna tehát kötelességük, hogy az ilyen gyermekeket, más, nekik jobban megfelelő, például ipari vagy kereskedelmi pályára adják, ne hagyják ezeket a szerencsétleneket próletárokká, a társadalom hasznavehetetlen tagjaivá zülteni azon a pályán, melyhez sem hajlamuk, sem pedig képességük nincs és a melyen soha nem találják meg életük boldogulásának utját.

És mégis mit tapasztalunk? Azt, hogy a legtöbb szülő, sokszor keservesen összeszerzett vagyonának feláldozásával is gyermekét erőnek erejével az ugynevezett lateiner-pályára akarja nevelni. Így történik aztán, hogy míg a gazdasági és ipari szak- és réaliskolák aránylag nagyon gyéren vannak nálunk látogatva, addig például a gimnáziumok zsufolva vannak tanuló ifjúsággal. Egyes városokban párhuzamos osztályokat is állítanak fel, de még ezek sem képesek befogadni a diáksereget. Ennek a következménye az, hogy a sok tehetségtelen, növevő megakadályozza még a tehetségesebb ifjak kellő fejlődését is, a tanár pedig túl lévén terhelve, a legjobb akarata mellett sem képes megoldani feladatát, amint azt lelkiismerete sugallata szerint óhajtana. Azok a szülők is nagyon nagy hibát követnek el tehát gyermekeik jövője ellen, akik korán meg nem

értik azok hajlamait s a nekik legjobban megfelelő pályára nem utalják őket. Mintegy mesterségesen szaporítják ezzel a félig képzett emberek számát, akik aztán végig nyomorogják a nekik oly sivárrá lett életet. Hiszen csak körül kellene tekinteniök és meggyőződhetnének arról, hogy ma már annyi a hivatalkereső ember Magyarországon, hogy feléne is alig jut egy-egy darab kenyér.

Sok szó esett már az iskolai proletariátus elszaporodásáról s a tömeges diák-buktatásokról, melyektől csak úgy feketednek így június közepe és vége táján a kiadott tanügyi értesítőket. Az általános nézet abban csusosodott ki, hogy az egyik ok a tanulók túlterhelésében is keresendő. Egy középiskolai diák-gyerek nálunk csakugyan annyira túl van terhelve, hogy a legszükségesebb szóra-kozásra alig marad neki ideje, ha mindennap el akar készülni iskolai feladataival. Így azután még a legszorgalmasabb, de szerényebb talentumú ifjú képzettsége is egyoldalú marad s mikor kilép az élet forgatagába, szinte tehetetlenül áll a reá várakozó feladatokkal szemben. Az új középiskolai tanrend beállításánál már ezen visszasságon óhajtottak segíteni, amely hogy beváltja-e a hozzáfűzött reményeket, azt a közeli jövő fogja megmutatni. Annyit már ma is el kell ismernünk, hogy erőteljesebb lépés volt egy jobb irány felé, mely célul tűzte ki maga elé nemcsak a léleknek, hanem a test szervezetének fej-

Parazsak.

— Írta: Dr. Pál Árpád —

Tömör sötétség az egész szoba,
Egy sug szükül csak fénylő karikába:
A rejtelmes sötétbe telecsókol
A dudorású kályhaláng világa.

A kályhából jövő csók utjain
A fúrge lángok mélységébe nézek.
Buta fatuskó süppedes ropogva,
Alul iszó piros parázs a fészék.
Piros parázs alattomos kussással,
Astán mohón iramlík egyre jobban,
Szárak rostokba bele-belenyilal,
Kigyóva seisszen, kéjelegve lobban.
Apró szikrácskák erre arra szállnak,
Nagy lángcsomók meg erre arra mállnak,
S piros parázs mind több onlik rakásra.
Buta fatuskó teste átállszik,
As is parázs less mind a végső isig,
S fénylik, beszél, csókot küld lángolása,

Ki mondja azt, hogy es nem élet ilten?
Egész világ egy kis kályhán belül!
Hol vágyak, kínok, küsdések csikáznak,
S hol minden lángol, minden fölhevül.
Sáppadt fatuskó buta, néma képe
Átváltozik pirosra, lüktetőre,
S kitör a fény, a mozgás diadalma.
Kigyul a csók is hódítón belőle.
Meyy megy a lángja, messi hajtja vágya,

Kályhán belülről megy nagyobb világba,
Elhagyja fészékét, dudorásava lép be
A kívül álló nagy, tömör sötétbe.

... Nem lesz azért világos a sötétség,
De less egy suga, fénylő karikája, —
Abban is él és felpeszádul az élet,
Amig belülről csók hullhat redja...

S nésem tovább ez élet villanását,
Érsem, hogy lellem benne elmerül;
Hogy megcsodálom bátor táncolását,
Fürgén amit lejt a kályhán kívül.
Mi az vajjon? A végső küsködés-e,
Kétségbe esésnek ijedt kapkodása,
S a csók is benne csak engesztelés,
Hogy a sötétség ereje ne bántsa?
Avagy őssinte, vidám táncolás es,
Farsangi tréfa, csufolóó ének,
Mi nem törődik az egész világgal,
Pütyet hány néki, a komor sötétnek?
Mi es vajjon, ez a kicsi világlás,
Kezdet-e vagy vég, csata-e vagy béke?
Ujult erők világba indulása,
Vagy fáradt kéjek végső menedéke? ...

A nagy sötétnek fénylő karikája
Ekösben egyre-egyre halaványul.
A kályha mélyén sok parázs szeme
Csak bóbiskolva, álnadosva bámul.
Egy-egy szikrásás felénken kiveseket, —
Késő beszéd már; ásit, minden ásit, —
S befődi lassan pernye takarója

Hunyó parásznak szeme pillantásit.
Odakivül, a lángok táncza helyén
Rokkan a fénynek szaporásó kedve,
Imbolyg előbb még bukva tétovásva
Is összelöpped végül megmeredve.
Pontoska csak már, mind gyérből világa,
Mint hogya szivának, mind messzebbre tennék, —
Nem is látszik tán, csak keresve látom,
Talán csak rémlík, mint a régi emlék...

Nincs, nincs a fény már csakugyan sehol.
Elcsönvésült a kályha kis világa,
Reaborult a nagy, tömör sötétség.
Befődte azt is vastag búrsonyába.
De hát mi es? es mégse a halál, —
Es a sötétség gyöngéd, szép szerelm,
Mely puha karral mindent átölel,
Nemhogy vadul a fénynyel harcra kelme.
A fény elolvad benne, elvegyül
Es egyik sincsen többé egyedül, —
A táncos lángok csak más homba tértek,
S a sötétség most velük gazdagabb,
Es a sötét most egy hatalmas élet,
Miben a sok fény mind életdarab.
A kályha lángju, seisszenő parásza
Sok csókja utján jó sorsát lel,
Mert hál csupán a csókig semmisen tart,
A csók csak nyilás más élet felé...

Nem; az a sok fény nem vett el innen.
Itt van körülöm, békébe takarva,
Nem látom őket, mégis itt pihennek,
S ki érzi őket, mosolyognak arra.

lesztését is.

Mi türes, tagadás, a léha, uraskodó szellem, melytől a most élő nemzedék is meglehetősen fertőzve van, megérett a bukásra s elkövetkezett az az idő, amikor az iskolától a művelt fiatalság számára nemcsak bizonyítványt és abszolutoriumot várunk, hanem megbízható tudást s általában olyan nemzedéket, mely a magyar faj pusztulását elég erős, versenyképes legyen megakadályozni.

Hisz a mai nemzedék még abban a tudatban nevelkedett, hogy a haza forró szeretete bizonyos mennyiségű éljen elkiabálásából áll. Ámde a jövőendő nemzedék sorsát, még a legzajosabb hazafi sem hajlandó a megélhetésnek erre a letűnő módjára bízni.

Most az iskolai év végén pedig az apák és anyák, midőn betekintenek gyermekeik bizonyítványába, győződjenek meg arról, hogy okos, észszerű dolog-e őket azon a pályán hagyni, melyre eddig szánták őket, vagy pedig gyermekeik jövője nem követeli-e azt meg, hogy más életcélt jelöljenek ki számukra. Hiszen a tapasztalat bizonyítja, hogy aki például nem lesz jó orvos, abból lehetett volna igen jó kereskedő, s akiből sohasem lesz professzor, abból válhatott volna igen derék gazdatiszt vagy előkelő iparos.

A szülőknek, tanügyi férfiaknak kell arra közös erővel közrehatni, hogy Magyarországnak egy olyan nemzedéket neveljenek, mely minden téren — melyet neki az élet kijelöl, megállja a helyét. Amit eddig e tekintetben mulasztottunk, nemzetünk, hazánk jövője, boldogulása követeli azt meg, hogy azt haladéktalanul helyrehozzuk, kipótoljuk.

Az erdélyi új vasuti fővonal.

Székelvudvarhely, június 20.

Az Udvarhelyi Híradó f. hó 15-iki számában megírtuk, hogy Kolozsvár város tanácsa mozgalmat indított egy vasutvonalnak Kolozsvár—Szászrégen között kiépítése érdekében.

A tervezők intenciója az, hogy ezen vasutvonal idővel kapcsolatot nyervén Gyergyótólgyesen át a romániai vasutakkal, nemzetközi forgalmat fog lebonyolítani. Amikor a kolozsváriak ezen tervét ismertettük, behatóan volt alkalmunk kifejezni, hogy a második erdélyi fővonal illetévaló megoldása egyenesen merényletet jelent a székely érdekek ellen. Mint jelen számunkban másik helyen megírjuk, Udvarhelymegye állandó választmánya e héten tartott ülésében a tervezett vonal ellen állást foglalt s minden kétségen felül áll, hogy az ilyen irányú javaslatot a törvényhatósági bizottság is egyhangulag magáévé teszi.

De a mi állásfoglalásunkkal egyidejűleg állást foglalt a marosvásárhelyi kerosk. és iparkamara is s a kolozsváriak tervét a maga, márhogy Marosvásárhely javára igyekszik átalakítani, vagyis a gyergyótólgyesi kapcsolatot Marosvásárhely érintésével kívánja megoldatni, ami a székelyérdekekre való tekintettel a kolozsváriakéval tulajdonképpen azonos, mert ezis, azis kihagyni óhajt bennünket, három székely vármegyét — amennyiben a tölgyesi átjáró kiküzdését előbbre valónak tarja, mint a megelőző és nemzetközileg is biztosított gyimesi átjárónak az elsőrangusítását.

A megye állandó választmánya, igen helyesen, a kamara tervét is, melyet pártolás végett nekünk is megküldöttek, elvetette; a tölgyesi szoroson való vasuti átjáró ellen tiltakozását fejezte ki, s a közgyűlésnek azon irányban tesz javaslatot, hogy ezen tiltakozását feliratban hozza a kereskedelemügyi miniszter tudomására.

Politikai jegyzetek.

— Csak kitartóan! — Emberevés. —

Székelvudvarhely, június 21.

A sors rendkívüli módon üldözi őket. Mindennek az ellenkezője történik, a mit ők akarnak. A sok ellenzéki frakcióból egyeágos ellenzéket akartak szervezni s az ellenkezője történt meg: a frakciók közti viszonyt is megbontották. Kormányképes ellenzéket akartak létesíteni s oly balvégzetű fuziót teremtettek, a mely kormányzásra még képtelenebb teszi őket.

De így jártak eddig minden téren. Fenn akarták tartani a technikai obstrukciót, — s az eredmény az volt, hogy mindenkorra elvesztették a rombolás e fegyverét. Meg akarták akadályozni az ország védelmét, véderejének erősítését — s az ellenkezője történt meg. Valóságos hadjáratot folytattak a demokratikus választójog ellen s az történt, hogy a törvény, a mely megkötözi a választók számát s új demokratikus korszakot nyit történetünkben, mégis megvalósult. A magyar törvényhozás elleni bojkottal, ellenparlamenttel és utcai zendüléssel meg akarták akadályozni a parlament alkotó munkásságát: s a reformok özönét idézték elő. Azt követelték a munkapárttól, hogy vezérének fejét vegye — s ime az ő fejtételük történt meg saját pártjuk részéről. . . . De ki tudná felszcolni mindazt, a mit ők akartak, a minek az ellenkezője történt? A harcznak csak egyetlenegy fegyverével arattak egy látszólagos sikert: az embervadászattal.

Ámde ez is mit használ nekik? Hisz ezzel is csak az — ellenkezőjét érték el annak, a mire törekednek. Nem hogy közelebb jutottak volna az esedett kormányhatalomhoz, de még inkább távolodtak attól. Hiszen minél féltelenebb hajszákat folytatnak, annál lehetetlenebbé teszik magukat.

De minden eddigi idilljeik között legmeghatóbb a mostani: hogy a derék 48-as család tagjai

mikép helyezték örök politikai nyugalomra a családjait, Kossuth Ferenczet és Justh Gyulát. Eljárásuk egyedül áll még a függetlenségi elnökbuktatások történetében is.

Gróf Károlyi Mihály az utód, — aki önkéntesen vállalkozott az elődök nyugalomba helyezésére, — ez ügyben egyenesen hozzájuk fordult s hosszasan tárgyalt velük fejtételük ügyében, kápaczitálta őket, nyugodjanak bele abba, hogy valami disznóknőség, tisztelhetbeli elnökség, szóval kitüntető czimadományozás kíséretében — helyeztessenek nyugalomba.

S az elnökök végre engedtek a megható rábeszéléseknek. Sőt ennél többet is tettek. Részt vettek a saját politikai temetésükön s ott maguk bucsuztatták el önmagukat megható szavak kíséretében. Sőt maguk gyujtották meg a gyertyákat, maguk mondtak requiescat in pace-t saját politikai ravataluk fölött. Azután nyugodtan végignézték, hogy mikép balzsamozzák be őket s miként helyezik őket a 48-as párt-kegyelet mauzoleumába. . . . Ime a kulturkülönbség honi kuruczok és — Fidziszigetbeli bennszülöttek között. A Fidziszigeten az öregeket megeszik, — a 48-as pártban csak elevenen bebalzsamozzák.

Sándor János.

— Az új belügyminiszter. —

Sándor János amilyen ideális alispán és főispán volt Marostorda, Kisküllött vármegyékben és Marosvásárhely városban, úgy tüneményes képviselője volt kerületének. Igaz, hogy a vármegyei szerepléséhez még egy jelzöt kell hozzá aggatni, azt, hogy ideális és télelmes főispán volt, mikor számonkérő székelt tartott, akkor a resten és későn kelő aljegyzők hideg verejtékkel mosták tisztára a zsebkendőjüket. A magyar közigazgatás minden törvénye, szabályrendelete, csinja-binja a kis újjában volt, egy szempillantással észrevette a baj forrását, oda lecsapott kérelhetetlenül. És Sándor Jánost, az alispánt és főispánt mégis szerették, mert az eredményes munkának nálánál lelkesebb elismerője, áradóbb dicsőítője sem akadt.

Marosvásárhely nagy fejlődésében Sándor Jánosnak is orozslánrésze van. Minden erejével oda állott a nagytevékenységű Bernády György tervei mellé. Nemcsak egy fútcza hordozza ezért az ő nevét, hanem leginkább a székely főváros nem feledő, lelkes, hálás polgárai. A polgárság mellé áll a négy székely vármegye: Marostorda, Udvarhely, Csik, Háromszék egész székelysége, mely feyenygető élethalál veszedelmek idején érezte Sándor János segítő jobbát. A romániai, amerikai kivándorlósktól nyomott, a nemzetiségi pénzüntézetek béklyóitól foltogatott, a pálinkától és egyéb más nyavalyáktól látogatott székelység segítő akcióit is ő váltotta valóra. Másaképen, mindent kifejezőbben ő szervezte, teremtette meg a székely kirendeltséget, ő volt első miniszteri biztosa, a földmivelségi miniszterium első kormánybiztosa, s ennek az általa inaugurált, áldásos intézménynek köszönhető, hogy a zsibbadásba súlytett székelység újra talpra állt.

Természetes ezek után, hogy a magyar közigazgatás sok reménységgel tekint reá, ki a közigazgatást fényos tudásával futotta meg merészen ivelő pályáját. Bizonyos, hogy a mult gazdag tapasztalatait hasznosan gyümölcsöztetni fogja a legmagasabb polczon is, az ez évben felolytatandó vármegyei tisztujításokon az ő javító ujításainak áldásos nyomai lesznek. Bizonyos, hogy remediunot tartogat az államosítandó közigazgatásban ama sebek és törvénytelenések orvoslására, melyek eddig holtra bénították a közigazgatást.

Az itt következő apróság szineságo jellemzi Sándor Jánost. A tavaly nyáron játszódot le Szovátán, a jóllú fürdőn, hol a most építés alatt álló Nyárádmeuti vasut közigazgatási bejárása volt napirenden. A szovátai jegyző volt pedig akkor Kacsó Ferencz, ki derék legény ám a jegyzői karban, de a ruhája, az csak oly székelyes, harisnyásbakkancs, mint a többi székelyé. A hivatalos előterjesztéseért megdicsérte a szorény falusi nó-

*Amig táncoltak vigságot mimelve,
Az volt a küzdő szenvedésük nekik,
Most a sötétben ringanak, suhanak,
Most a kiküzdött boldogságot élük, —
Ahogy művészek az árva szílat
Virággá fútik össze himzett képen,
Virágo létre ugy fűződnék össze
A terjengő, nagy, bársonyos sötétben.
Ez a sötétség, ez a másviláguk,
Aminék létet együttvéve adnak,
Ez a sötétség mind-mind csupa fény,
Végcélja minden lángnak, virradatnak.
Paraszak csókja mind-mind idefolyt,
Sok lobogó szín mind-mind csak éné lett,
Ez a sötétség csupa csók, csupa szín,
Sok apró létből összegyűlt nagy élet. . . .*

*. . . . Tömör sötétség az egész saoba,
De ugy megejtelt ez a nagy varássa! . . .
Szerelnék mind több lángot gyújtani
És minden lángot hozzá küldeni, —
S új fát rakok a hamvadó parásra. . . .*

Megnyugvás.

*Hiszem uram, amit tanítasz,
Hogy kérjetek és adatik,
Hogy egy-két nap nyomoruságot
Megváltja majd a harmadik.*

*Mert minden vágyam van erője,
Sziklából is nő friss mossal, —
A szükség, gond se tart örökké,
Asokra is kell változat.*

*Nyögő kinokra megjön egyszer,
Mivől az ember álmodik, —
Hiszem uram amit tanítasz,
Hogy kérjetek és adatik. . . .*

tárist Sándor János, mondván végül a következőket:

— Kedves barátom, ha több ilyen egyszerű gnyűjú, de lelkiismeretes vezető lenne a székelyföldön, mindjárt kovesebb lenne a nyomorúság...

Ilyen bensősége, befelé néző, erdélyi államférfi Sándor János. Lehet-e mélyebben, igazabban jellemezni őt, mint saját, számlálhatatlan alkotásával, sugárzó, puritán egyéniségével. —

KÖZIGAZGATÁS.

Az állandó vál. üléséből. Udvarhely-megye állandó választmánya 18 ikán *Sebesi János* alispán elnökletével tartott ülésében készítette elő a 24-iki közgyűlés darabjait. A választmány a most rendszeresített árvászéki ülnöki állás betöltését a decembri általános tisztújításra kívánja fentartani. Székelykeresztúr községnek az unitárius gimnázium segélyezése tárgyában hozott határozatait elfogadásra javasolja a közgyűlésnek. Homoródfürdő gyógyfürdői jellegének megállapítása végett a szükséges lépéseket megteszik. Kolozsvár város azon átíratára, hogy a Kolozsvár—Apahida—Szászrégen—Tölgyes között új vasúti fővonal létesíthessék, az áll. vál. a következő határozatot hozta:

Udvarhelyvármegye közönsége a közölt tervet se a nemzetközi forgalom érdekében, se a nemzeti érdekek szempontjából helyesnek nem tartja. A nemzetközi forgalomnak ugyanis a Kolozsvár által ohajtott Odessa—Wien közötti egyenes összeköttetésre szüksége nincsen. A nemzeti érdekek pedig nem nyerhetnek semmit azáltal, ha a vasutiforgalomnak olyan új irányokat adnak, melyek az erdélyi részek magyar vidékeit továbbra is forgalmi szervezetenéltségben hagyják, mint ahogyan a Kolozsvár terve szerinti kapcsolat az egész Székelyföldet ilyen elhanyagoltságban részesítené. Egyáltalán Udvarhelyvármegye közönsége a tölgyesi szoroson való világgforgalmi átjáró kiépítése iránti törekvést elhibáztattnak tartja, mert ez időben az ország területén nehéz terepviszonyok leküzdését, az ország területén kívüli viszonylatban pedig a gyimesi és vöröstoronyi átjárókra 1891-ben létesült nemzetközi egyezség megváltoztatását tenné szükségessé. Ennek a nagyigényű munkálatoknak az eredménye mégse állana arányban a munkálatokra fordítandó költségek és nemzetközi eljárások értékével. Ugyanis a Fekete-tengerhez irányuló nyugat-európai érdekek továbbra is csak a Sulinán létesített nemzetközi kikötőtől ápolnak, ahonnan a nemzetközi forgalom közvetlen és egyenes irányba nyugat felé, a gyimesi szoros irányában halad, s nem északi irányban, vagyis Odessa és a tölgyesi szoros felé. Mikor tehát a gyimesi átjáróra már megvan a nemzetközi egyezség, sőt ennek megvan a vasúti vonala is, akkor ehhez az átjáróhoz kell a hazai vonalakat kiképezni és elsőrangúvá tenni, s ezzel a világgforgalmi vasútvonal is legkoresebb irányban fog haladni és az erdélyi magyar vidékeket is közvetlen kapcsolattal fogja szervezni. Mindezen okokból Udvarhelyvármegye törvényhatósága Kolozsvár város vasúti terve, s egyáltalán a tölgyesi szoroson való vasúti átjáró ellen tiltakozik, s ezt a tiltakozását felirat útján a kereskedelmi miniszter ut tudomására hozza. A felirat megszerkesztését és fölterjesztését az alispárra bizza.

Ugron Ákos indítványára a vál. javasolja a közgyűlésnek, hogy a sertés és baromfivész elleni vérsavó államszegélyképpen osztassék ki. Hasonló szellemű felirattal kívánja a bizottság támogatni Torontálme gyének 7 osztályu polgári és iparművelő polgári iskolák megalkotása tárgyában kelt feliratát.

A felsőboldogfalva—felsőrákosi ut állami kezelésben. Még annak idején megirtuk, hogy *Sebesi János* alispánnak sikerült a múlt év folyamán a kereskedelemügyi kormánytól kiesszközölni, hogy a felsőboldogfalva—felsőrákosi törvényhatósági ut állami kezelésbe átvéttessék. Ezen utvonal átadása, illetve átvétele f. hó 16-ikán megtörtént, amikor *Dr. Sebesi János* alispán *Leichtner Gyula* királyi főmérnöknek ezen törvényhatósági közzutat állami kezelésbe való vétel céljából átadta. Ezen átadásnak azon felül, hogy a törvényhatóság utalapja az évi sokezer koronát

kitevő fenntartási költségtől mentesül, még az a bordingeje is van, hogy a kénosi tetőnek az áthelyezése esetleg már a jövő évben megkezdődik és az oklándi tetőnek az áthelyezése is pár éven belül az állam költségén elkészül. Az alispán és az építészeti hivatal főnöke ugyanakkor megtekintették a Bibarczfalva község határában létesített és körülbelül 16 ezer koronába kerülő uthelyrehozási munkálatokat, felülvizagálták az 1912. évben ezen utvonalon készült két műtárgyat, megállapodtak

Bibarczfalva község határában három új átvezető létesítése iránt — Itt említjük meg, hogy az alispán beutazta homoródszentpál—kányád—bikafalvi utvonalat is. A homoródszentpáli határában jelen évben két műtárgy épült kisebb utkorrekciókkal s Ége község belső részében szintén két átvezető, ezen felül Székelydávlya község határában épül egy nagy gát, mely hivatva biztosítani a Nagypatakon fennálló hidat.

Székely fiuk kukoricza termesztése.

Budapest, június 18.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által a kisgazdák részére kiadott „*Magyar Földműves*” lap legutóbbi számában igen érdekes beszámoló jelent meg, amely elsősorban a Székelyföldet érdekli. A beszámoló elején bemutatja az amerikai gyermekek kukoriczatermesztését és igen érdekes képekkel illusztrálja a termesztési eljárását. Az első díj nyertese, mintha Napoleon legnagyobb csatáját nyerte volna meg, — oly önértzetesen áll a győztes 10 kukoriczacsó mellett.

A Székelyföldön az amerikai minta után indult meg 1912. évben a kukoricza termesztési kísérlet, melyről a beszámoló az alábbiakban emlékezik meg:

Százhuszonhárom székely fiúnak három hónapig tartó édes reményét tette tönkre az 1912. évi tulodves nyarutói és őszi időjárás. Ugyanis a Budapesten élő székelyek „*Péterfy asztal*” társasága 1912. év tavaszán a székelyföldi kukoriczatermések fokozására 10—16 éves székely fiuk részére termesztési versenyt rendezett. A nagydíj képpen a két legszebb csövet termesztő székely fiúnak a társaság költségén 8 napra Budapestre hozatala és vendégül látása tüzetett ki. A kis székely góbké 123-an pályáztak tanítóik vezetése mellett:

Udvarhelymegyében: *Fazekas Dénes* tanító Bözödujfalu, *Földes Ferencz* tanító Bögző, *Miklós György* tanító Székelyszentmihály; Nagykovácsalmegyében: *Böjte Miklós* igazgató-tanító Héjjasfalva, az unitárius lelkész Alsórákos; Marostordamegyében: *Erdélyi Béla Székes, Molnár Albert* tanító Marosszentanna; Brassó megyében: *Gyurka József* tanító Csernátfalva; Háromszék megyében: *Megyasszai Mihály* ref. lelkész Felsőcsernáton, *Sándor Lajos* igazgató-tanító Középpajta; Csikmegyében: *Péter Sándor* tanító Várdottfalva, vezetőék a kísérleteket.

A cél az volt, hogy a székelyföldi kukoriczafajtával bőtermésére összehasonlító termelési kísérlet végeztessek más hazai kukoriczafajtákkal.

A kísérletbe csakis hazai, helyesen kitenyészett, fajtajellelget bíró kukoriczákat vettek be és pedig a bánkúti, laposnyaki, putyi, alsauthi, zsombolyai legkorábbi, mesterházi és nemesített székely fajtákat.

A termés igen szépen állott általában augusztus végéig. Ez időtől kezdve oly nedves, esős idő következett, mely a kukoriczatermesztési kísérlet szép reményekkel biztató kilátásait nagyrészen megsemmisítette. Azért írom, hogy nagyrészen, mert a kísérleti beszámolóik szerint és a beküldött termésből ítélve, már az elmúlt évben megállapítottuk, hogy a kísérletek folytatása szükséges.

Szükséges tovább kísérletezni először is azért, mert a székelyföldi termésállagok kukoriczából igen csekélyek. Másodsor azért, mert a székelyföldi kukoricza elszárvult, úgy a közönséges, mint a nemesített székely kukoricza adta a leggyöngyöbb termést a hét kipróbált kukoriczafajta közül.

A kísérletekről és a különböző fajtákról így ír *Miklós György* székelyszentmihályi tanító:

1. A székely kukoricza kellőképp megért, de igénytelen apró csöveket növelt. Ugy látszik, hogy ez mindenik közt a legkevesebb hozamot biztosítaná.

2. A zsombolyai (nemesített legkorábbi bá-

náti) nagy, kemény szárat és hasonló csöveket növelt, de dacára a korai jelzésnek, nagyrészen éretlen maradt.

3. A bánkúti kemény szárat növelt, szép nagy csövekkel s bár általában ez sem jutott teljesen tökéletességre, mégis remélhető, hogy rendszeres időjárás esetén beérnek, mely esetben mindegyik fajta között ez lenne a legelháladatosabb.

4. A laposnyaki nagyrészen beért, nevéhez hasonló gyögyörű nagy, lapos szemeket növelt. Vidékünkön beváljik.

5. Az alsauthi a tövén elágazva több szárat növelt, melyek mindenike, bár apró, de egy-egy kifejlett csövet hozott, ezek aranyárgák, szemei nagyon tömötten ülnek egymás mellett. Korán megért. Termesztése ajánlatos lesz.

6. A putyi középnyagságú szárat és csövet növelt. Egy száron 3—4 cső fejlődött. A csútkán az aranyárga szemek tömötten ülnek egymás mellett. Teljesen megért. Termesztése vidékünkön nagyon ajánlatos.

7. A mesterházi a putyihoz hasonló teljesen a csöve, de sokkal gyöngyöbben sikerült. A hasonló kettő közül inkább a putyi vált be.

Nincs kizárva, hogy kedvező időjárás esetén az egyes fajtákra nézve más nézetem és más terméseredményeim lehetnek. Azért folytatjuk a kísérletezéseket. — Így irt a székelyszentmihályi tanító és ehhez hasonló valamennyi jelentés. Éppen ezért a csekély eltérés nem érdemel bővebb beszámolást.

A „*Péterfy-asztal*” társaság tagjai lelkesedéssel folytatják a termesztési kísérletek munkáját. Ahol megfelelő vetőmagot nyertek, (Székelyszentmihályon is) ott utántermesztenek. Ahol szükséges volt, oda friss kukoriczavetőmagot küldtünk és nagyobb mennyiséget az első évinél.

1913. év tavaszán 149 új pályázó jelentkezett a székely fiuk közül. Ebben a számban azok, akik a tavalyi termésből utántermesztést próbálnak, nem foglaltatnak benne.

Megjegyzem, hogy az érdeklődés fokozására a tavalyi pályázóknak ajándékkönyveket küldtünk. A nagydíjnak nem adhattuk ki, mert az Országos Kukoriczakiállítás is elmaradt az időjárás pusztítása miatt. 1913. évben ha lesz, vagy nem lesz országos kiállítás, a két nyertes székely fiút folhozzuk Budapestre, hogy ennek híre menjen és jövőre több ezer pályázó reménykedése szolgálja a székelyföldi kukoriczanemesítés hasznos ügyét.

A kísérletek kézzelfoghatólag beigazolták, hogy a kukoriczafajtákkal való kísérletek igen is szükségesek a Székelyföldön abból a célból, hogy az elszárvult, kevés termést adó régi kukoriczaféle helyett egy bővebb termőt találjunk. Vagyis egyenlő megmunkálás és talajviszonyok mellett csakis a vetőmag megválasztása által több hozamhoz juttassuk a vorejétkkel munkálkodó kisgazdákat.

Az udvarhelymegyei tanítók oly gondal és odaadással vezették tavaly is a termesztési kísérleteket, hogy nagy a remény arra, miszerint az 1913. évi kukoricza király Udvarhelymegyéből kerül fel Budapestre az Első Országos Kukoricza Kiállításra, hirdetve a székely anyaszék ősi erényét, kiválóságát.

Péterfy Tamás.

Soroztassék Székelyudvarhely magasabb lakbórosztálya.

Székelyudvarhely, június 20.

A tisztviselők ezen kívánságát több ízben feltártuk az Udvarhelyi Híradó hasábjain s megemlékeztünk azon körülményről is, hogy ezen kívánalmat mily módon s uton lehetne teljesíteni. Azt is megirtuk, hogy ennek az általános óhajnak, amint az a köztudatban él, ép olyan egyszerűen kell nyilvánosan fellépnie s követelni a nyomoruságos helyzet szanálását, mert a szétszórt s periodikus tárgyalások egyáltalán nem segítenek a helyzeten. A kívánalom jogos, hangoztatása időszertű annyival is inkább, mert a helyzet komolyságáról már meggyőződött minden tisztviselő.

Hogy a jobb sorsra érdemes ügy húzódik és laposodik, az nem a mi hibánk. Mi megtettük a kötelességünket s türellemmel várjuk, hogy a tisztviselők is önmagukért, családjukért s egymásért meghozzák azt a csekély, igazán számba se jövő kis áldozatot, hogy szervezkedjenek s egységesen határozzanak. És ez annyival inkább könnyebb lesz, mivel magunk részéről a tisztviselők összehozására megnyertük *Biró István* áll. főreáliskolai tanárt, ki a gyűlés összehívását volt szíves magára vállalni.

Az ügyet tehát úgy lapunkban, mint társadalmi uton előkészítettük s azt bizalommal tesszük le a tisztviselők kezébe azzal a kéréssel, hogy a kibocsátandó felhívásra minden egyes tisztviselő vegyen részt a tanácskozásában s félrevonulásával ne akadályozza az egységes kívánalom kialakulását, mert a baj egyformán éget mindenkit s kisebb nagyobb mértékben egyformán is lesz segítő mindenkin.

Ugy a város, mint a tisztviselők szempontjából ezen elsőrendű kérdés megoldásában szíves készséggel támogatjuk a kiküldendő permanens bizottságot s az esetleg szükségelendő adatgyűjtés megkönnyítését s eszközölését kérjük az érdekeltektől.

Nem kételkedünk a mozgalom sikerességében, mert a megváltozott viszonyok nehéz helyzetet teremtettek s a város rohamos fejlődésével, népességi növekedésével párhuzamban haladott az adózási teher is, melynek ellenértékeképp a kormány soha és sehol se zárkozik el a megbillent mérleg helyreállításától különösen akkor, ha a jogalap előzetes kormányintézkedéssel már adva van. A viszonyok pedig oda fejlődtek, hogy hivatalos, vagy nem hivatalos kimutatásban, sajnos, könnyen lehet bizonyítani, hogy a tisztviselők lakbőre felnyire se elég Székelyudvarhelyen.

Ujtás az elemi népiskolában.

— Miniszteri biztos az el. iskolában. —

Székelyudvarhely, június 19.

A kultuszminiszter a napokban nyújtotta be az ingyenes népoktatási törvényt kiegészítő és a népiskolai záróvizsgálatot szabályozó törvényjavaslatát. A törvényjavaslat szerint az elemi népiskola VI-ik osztályát végző növendékek 1914. év jan. 1-től kezdődő hatállyal külön miniszteri biztos előtt kell vizsgázzanak és pedig az eddigi rendtől eltérőleg ápr.—június hó folyamán, s a sikeres vizsgálat kiálltával az elemi népiskola teljes elvégzéséről végbizonyítványt nyerne, mit a kiküldött miniszteri biztos is alá ír. Ugyanilyen végbizonyítványt kapnak a tanulók a gazdasági népiskolai (jäméttlő) 3 éves tanfolyam sikerrel befejezése után is, mely alkalommal szintén vizsgálat elé kell álljanak.

Az elemi népoktatás ezen újabb reformja kétségtelenül nagy befolyással lesz az alsóbb népoktatás társadalmi kialakulására, mert az elemi népiskolának ma érvényben levő tanterve szerint elvégzett VI. osztálya s a mind jobban tökéletesülő ismétlődő gazdasági népiskolázás fokozatos beállítására ismeretekben gazdagabb s erkölcsi érzék-

ben csiszoltabb rajokat fog kibocsátani az élet számára.

Egy nagy baj, mint sőtét folt mutatkozik a reményelt eredménynél s ez abban nyilvánul, hogy a törvényjavaslat által célzott reform csak akkor lesz tökéletes, ha az iskoláztatás, maga a beiskolázás törvényes, az 1888-iki XXXVIII. törvény is reformáltatik s nem enged annyi kibuvót a nevelő szülőknél.

Mert tudomásunk szerint úgy áll a dolog, hogy ma vajmi könnyű egy kis lelkiismeretlenséggel szabadulni a beiskolázás törvénye alul s épen ez az oka, hogy olyan sok gyermek maradt iskolázatlanul, hisz az igen szegény szülő legtöbbször a szegénység czimén tartja távol gyermekét az iskolától s a nevelés áldásától.

Hogy ez a reform, mit az újabb törvényjavaslat célzó, igen kevés arányban viszi elé az 1868-iki iskolai törvények megfelelő revíziója nélkül az iskolázás, illetőleg népoktatás ügyét — az bizonyos. Szigorítani kell a beiskolázás törvényét s akkor 20—30 év alatt egy minden ízében művelt Magyarországgal találkozzunk, mert a revízió folytán lesznek vizsgázók is elegendő, ma pedig közégszámú alig van 5—6 egy egy tanévben.

HIREK.

Székelyudvarhely, június 22.

Uasárnap.

— Zárva maradnak-e az üzletek? —

Két évvel ezelőtt, május végén, a helybeli kereskedések kirakataiban kis czédulák jelentek meg, melyek hírt adták a közönségnek, hogy június, július és augusztus hó vasárnapjain minden üzlet egész napon át zárva lesz. A közönség a szokatlan intézkedésben megnyugodott. Természetesen, okosnak, méltányosnak találta. Nagyon sokan pedig úgy üdvözölték, mint első szárnyrakelt fecskéjét annak a társadalmi finomlelkűségnek, mely lassan-lassan arra fog indítani, hogy a hetedik napot, az Isten és a lélek napját, a vasárnapot ebben a városban is az egész vonalon mindnyájan megszenteljék.

Csalódtunk. Két vasárnaposzentelő nyár után az idén már nem jelentek meg az ismerős czédulák s az üzletek, a tulnyomólag keresztény üzletek a hetedik napon újra nyitva vannak. Viszsaesetünk tehát megint a régi sablonba. A kinyitott üzlet-ajtókon át a hétköznapok vásári zajja üti meg a fülünket s bár tíz órák vagy tíz óra után ezek az ajtók bezárulnak, de addig ebben a városban semmi sem mutatja, hogy a keresztények hetedik napjára, a vasárnapra virradtunk.

Értjük a kereskedőket. S Isten ments, hogy megrovási kalandban részesítsük őket azért, mert üzleteiket vasárnap délelőtt is nyitva tartják. Bár joggal tehetnők. Hiszen, hogy messze nem menjünk, Brassó, Segesvár, Medgyes, Nagyszeben üzletei az év minden vasárnapján egész nap zárva vannak s nincs a külföldnek olyan nagy metropolisza, a hol vasárnap csak egyetlen üzletet is nyitva látnánk. Tehát joggal megkérdhetnők, miért kell éppen csak nálunk, a mi kis csenevész városunkban másképp lennie a dolognak? A keresztény ember jogos önértékeléssel miért ne harsoghatná a mi kereskedőink is a tisztelt közönség felé: Bocsnát, hat napon át reggeltől estig a tied vagyok, érted lótok-futok, téged szolgállok ki sokféle szeszélyes publikum, engedd meg hát, hogy a hetedik nap, a vasárnap egészen az enyém lehessen. Hát bizony ezt szépen megcselekedhetnék. De nem cselekszik. Miért?

Egyszerűen azért, mert ennek az országnak kormányzó közgeiben sohasem volt s ma sincs még a finomlelkűségnek annyi eleven ereje, hogy meg tudják tanítani, rá akarnak nevelni s a törvény erejével óhajtának rászorítani a társadalom minden tagját a vasárnap megszentelésére. A legrosszabb példaadó ebben a tekintetben éppen az

állam, a mely a maga tisztviselőit mindenfelé még vasárnap is dolgoztatja. A hivatalnok vasárnap délelőtt is csak hivatalnok, mások számára dolgozó lelketlen gép, a ki az íróasztal mellett görnyed vagy a felekkel tülkedik. Zsirját, velejét, testi-lelki energiáit hat hosszú napon át — a legtöbbszór gazdi robotmunkában — adja oda kenyeretadó gazdájának s a gazda nem tud, jobban mondva, nem akar neki adni csak egyetlen napot is, hogy a megszentelt pihenés tiszta óráiban lélekezethez, szóhoz, erőhöz juthasson ebben az agyonhajszolt tisztviselő-géppben az Isten teremtménye: az ember.

El-elnezem vasárnaponként a templomba vonuló iskolásgyermekeket. Így vonul a legtöbbje tizenkét éven át minden ünnepen és minden áldott vasárnap az Isten házába. Vajjon tizenkét év alatt hány láthatja csak egyetlen egyszer is ott az — édes apját? Vajjon hány gyermeklélek vallásos érzése erősödhetik hitvalló meggyőződésé azon a legszebb példán, melyet csak a gyermekével együtt templomba járó s a hit parancsai szerint élő édes apa nyújthat? Az a hite, vallása, lelke, Istene iránt rideg közönséggel elötött magyar intelligencia vajjon nem éppen azért tolong-e olyan nagyon is szapora sorokban körülöttünk, mert valamikor gyermeki sorban az édes apját részéről ilyen példát sohasem láthatott? Bizony bolond a a fejlődő lélek egyensúlyát megbontó ellentét csakugyan, mikor a gyermek azt látja éveken át, hogy csak neki kell a vallási kötelességeket pontosan teljesíteni, míg a felnőttek, az apák ezek alól is mentesítve vannak. Tessék csak egy kisé a dolgok mélyére pillantani s akkor igen sok, a nemzet életét sorvaszó erkölcsi bajnok gyökerét fogjuk megtalálni éppen abban, hogy a keresztény magyar társadalom egy része nem akarja s más része, bár akarja, de az állam jóvoltából nem tudja megszentelni az Ur napját, a vasárnapot.

Csodálatos s egyuttal nevetségesen szomorú jelenség, hogy nálunk a politikában hetenként legalább kétszer angol példákra szokás hivatkozni, de azt már nem akarjuk észrevenni, hogy a nagy és művelt Angliának minden polgára a vallásos meggyőződés micsoda mélyégesen eleven érzéseivel szenteli meg a vasárnapot s hogy ennek micsoda felemelő s nemesen fejlesztő hatása van Anglia társadalmi s közvetve politikai életére is.

Nálunk másképp áll a dolog. Nálunk megtörténik az, hogy mikor egy-egy becsületes szándéku törvényhatóság vagy községi vezetőség szabályrendeletet alkot, hogy a korcsmákat és vendéglőket vasárnap zárva kell tartani a magyar nép jól felfogott érdekében, akkor a magyar pénzügyminiszter vagy belügyminiszter ezt a szabályrendeletet egyszerűen megsemmisíti — az államérdek szempontjából. A statisztika adatai szomorúan igazolják, hogy a legtöbb bűnözés, (verekedés, gyilkosság, becsületsértés stb) éppen a vasárnapi korcsmázás, alkoholfogyasztás, tehát a vasárnap meg nem szentelése nyomán keletkezik. Ugyan kérem, hát vajjon mi nagyobb: az a pénz-e, a mi az ilyen vasárnapi tömeges alkoholfogyasztás után befoly, vagy az az erkölcsi romlás és elvadás, a melyet a vasárnapok illetlen megszentelése után a tömegekben egyre nagyobb arányokban előidéz? Vagy talán a magyar Berzsenyi nem jól mondta s csak poétai nyelvből volt, hogy „Minden országnak támasza és talpköve a tiszta erkölcs”. És épen nekünk kell szomorúan bizonykodnunk a mellett, hogy *nem minden országnak támasza és talpköve a tiszta erkölcs?*

Igazán csodálatos a mi vasárnap iránt érzett nemtörődömségünk. Hát nem tud a magyar társadalom mint egy ember talpraállni s hangos szóval követelni, hogy nálunk is a törvény ereje biztosítsa a hetedik nap megszentelését? Kaszinók, körök és egyesületek, városi és megyei közgyűlések nem arra valók-e, hogy a keresztény magyar társadalomnak ezt a jogos kívánságát folytonosan ébren tartsák s teljesítését szorgalmazzák? S vajjon sülyedne-e, sülyedhetne-e a

magyar törvényhozás s ezzel a magyar nemzet toltintélye akkor, ha ott állampolgárok igaz érdeklékből egyhangu lelkesedéssel törvényt hoznának, mely kimondaná, hogy önmaga, családja s a nemzet ellen cselokszik az, a ki a vasárnapot igazán meg nem szenteli?

Nagy kérdések. S a magyar társadalom lelke rajta, ha ezekre a kérdésekre végre-valahára meg nem kaphatjuk a helyes és józan feleletet.

Matiné özvegyek és árvák javára.

A tanúrok özvegyeit és árváit segítő egyesület helyi fiókja a segély alap gyarapítására e hó 15-én d. o. 11 órakor ünnepélyt rendezett.

Csunya, szépszéles időjárás volt; egyik pillanatot esőt, levert hangulatoz hozott, hogy felváltva a másik pillanatot napos, meleg derűje és hogy aztán újra elboruljon az ég, talán hogy könnyeit a szegény árván maradt nyomorultakért hullassa? De egy pillanatra megint kiderül és azok, a kiknek lelkében a kötelesség szavát nem befolyásolja a szépszéles időjárás, — azok, a kiket az ismerősök iránti udvarias tisztelet vonz, — és azok a kevesek, kiknek a műsor gondos összeállítása szép, kellemes ígér, — és azok a még kevesebbek, kiket a könyörület érzése vezet, bátrak szembeállani esővel, széllel és lassanként elfoglalták helyeiket a vármegyeház nagytermében.

Az ünnepély a ref. kollegium zenekarának a fellépésével kezdődött. *Saja* Antal zenetanár Bellini Romco és Julia nyitányát dirigálta az ő kiválóan finom felfogásával. A fáradt, viharverte közönség pedig elfelejtette, hogy az elébb még dicséret és megpihent, felüdült kedélyvel lelkes tapsokban adózott az élvezetért, melyet a szépen előadott zenében talált. Ezután *Lukácsffy* Józsefné mondta el Farkas Imrénének négy kis tölteményét. Az apró szép kis versek és az előadás a legteljesebb összhangot adta. Szívben lakó érzések, lelki mozzanatok szívből fakadó hangon lelkekig ható közvetlenséggel tárva hallgató közönség elé nem csak szórakoztat, mint közönségesen, hanem forró sóhajtatást fakaszt: hála legyen neked magyarok istene, hogy a mai dekadens világban még hallhatunk ilyeneket!

Dr. *Paál* Árpád költeményeiből olvasott fel. Hallgatjuk és elmerülünk a gondolatok mély árában; ha fölleges is kűnn, idebenn meleg van. Hová jutottunk? Miféle erő visz bennünket? Mi-csooda hatalmas, erős, forrongó birodalom ez a jélek területén? S az az erőteljes, érzékeny zengő hang, hogy megragad bennünket és viszen ellentállás nélkül abba a rejtelmes külső világba, mely a küzködő léleknek valódi otthona. És ott vagyunk, benne érezzük magunkat, míg a zene csöndes hangjai más nyugalmasabb világ felé nem vezetik álmodozó képzeletünket. A főreáliskola zenekaraszerepelt *Dobó* Zoltán zenetanár vezetésével. Nagyon szép volt, nagyon jó volt, mint mindig. Ugyancsak költeményeiből olvasott fel *Szemlér* Ferencz is. Verseit élveztuk ritka alkalmakkal más helyen is, de ha van valaki, aki nem használta fel a szerencsét, hogy ezeket a hittel, szeretettel, rajongással teli gyönyörű szép kis verseket a szerző megérthető, lebilincselő előadásában élvezze, a saját magát igen kedves perczek gyögyöreitől fosztotta meg. Utolsó pont a főreáliskola zenekara volt *Dobó* Zoltán vezetésével. Hogy milyen tudással és magas értelemmel tanította be és vezette a zenekar *Dobó*, azt leginkább abból az elismerésreméltó jelenségből lehet megítélni, hogy a közönség az utolsó hangok olhangzásáig teljes csöndben, a legnagyobb odaadással figyelt és élvezte.

Ez, a műsor első hangjától az utolsóig terjedő fentünb csöndes odafigyelése a közönségnek legerőteljesebb bizonyíték az ünnepély erkölcsi sikere mellett. Elismerés illeti az elnökséget a műsor izlésees összeállításáért, a szereplőket pedig egyen-egyen hálás köszönet, hogy lelküket hozták, abból adtak az árvák keserű könnyeinek enyhítésére.

Az anyagi sikerre nézve a következő számolás közlésére kértünk föl: A Tanúrok Özve-

gyolt és Árváit Segítő Országos Egyesület" helyi fiókja által rendezett jun. 15-iki matiné tiszta jövedelme 103.20 K. Felülfizettek: Réffy Zoltán 10 K, Gönczi Lajos 5 K, Molnár Károly 3 K, Persián János 2 K, Pál István 4 K, Pap Z. Endre 3 K, Özv. Zayzon Ferenczné, Storbá Ödön, Zonda József, Szemlér Ferencz, Hlatky Miklós, Morvay Győző dr., Adriani Vilmos 1—1 K. Összesen 34 K. Fogadják az igen tisztelt felülfizetők ez uton is az egyesület hálás köszönetét.

Kézimunka-kiállítás.

Minden tekintetben elismerésre méltó szép kiállítást rendezett az iskolai év bezárásául a Polgári leányiskolával kapcsolatos női kézimunka tanfolyam.

Az iskola ezen tanfolyama a múlt év szeptemberben kezdődött mintegy huszonhat polgári leányiskolát már elvégzett résztvevővel és hogy milyen eredménnyel zárult már az első év, fényesen bizonyítja az a kiállítás, mely 16-án nyílt meg a tanfolyam helyiségeiben.

Az első tekintetre, melyet a kiállításra vettünk, meg lehet állapítani, hogy tanító és növendékek kitartó szorgalommal és ambícióval készültek, hogy szépen, elismerésre érdemest produkáljanak. Az egész esztendő folyamán lankadatlanul dolgoztak a végző eredményül olyan kiállítást hoztak össze, mely méltó volna, hogy hangos reklámok hirdessék és pénzért mutogassák. A tünék, ennek a parányi, de varázslatos erejű szerszámnak sok szép produktumát hozták össze százzámra az iskola növendékei, a kik javarészt nem kenyérszerzés céljából, hanem hasznos és művészi szórakozásból foglalkoznak himzéssel, varrással és a női kézimunka sok más fájával.

A kiállítás két szobát foglal le, melynek aztán minden szegletét, a földtől egészen fel a plafonig úgy megtölti, hogy nem marad egy parányi rész sem, mely ne a tanítónő gondos kintartásáról, ne a növendékek nagy szorgalmáról és igyekezetéről tenne bizonyosságot. Nemkevesebb, mint hétézáz női kézimunka talált elhelyezést, melyet méltóan egészít ki a rajzoknak egész tömege, melyek mind eredeti tervezések és teljes mértékben kiérdemlik az elismerést. Természetesen legnagyobb méretű a fehérnemű kiállítás; itt a legegyszerűbb holmitól a legdiszesebbig fellelhető minden és mindnek még a legegyszerűbbnek is sajátossága az izlés; plasztikus himzések és pókhálószorlen könyvű, légiés azur-munkák, melyek női ingen, hálókötésben, kabáton s minden egyéb tolette darabon szűfőle variációban vannak felvonultatva.

A tanfolyam fáradhatatlan vezetője *Holcsmann* Berta valóban méltán érdemli ki az elismerést a kiállítással, mely egy év kintartó szorgalmáról, a munka szeretetéről tesz bizonyosságot; mindenkiföldtől érdemessé tette magát tanítványai és a szülők bálájára.

Az oklándi székház. Az Oklándon emelendő járási székház épülete szépen halad, amennyiben már a földszint magasságában a kőburkolat is elkészült. Az alispán intézkedett, hogy Oklánd község községi korcsmájának pinczéje, valamint a járási főszolgabírói lakás pinczéje alagsóvezetékkel, a mi a pinczék teljes víztelenítését eredményezi.

Kitüntetett községi bírák. Szép, lelkesítő ünnepély keretében tüzte fel *Ugron* János főispán két derék községi bírónak a mellére a királyi koronás ezüst érdemkeresztet. A múlt vasárnap folyt le az ünnepség délelőtt Oroshelyen, hol a község háza termében *Tamás* Ágoston k. bírónak ndatott át a legmagasabb helyről jövő elismerés, míg délután *Fenyédén* történt meg az ünnepség, amikor *Balás* Károly k. bírónak tüzte mellére az érdemkeresztet a megye első ombere. Mindkét ünnepség a községek népének jelenlétében lelkes hangulatban folyt le, kik szeretettel vették körül az ez alkalomra oda érkezett főispánt és megyei tisztviselőket, kik közül *Dr. Sebési* János alispán, *Szabó* Gábor főszolgabíró, *Biró* Dénes

és *Lukácsffy* József szolgabírók és *Ferenczy* Ferencz j. számvizsgáló jelentek meg.

A vármegye népiszkoláinak segélyezése. Az Udvarhelyvármegyei népnevelési egyesület minden évben mintegy 5—600 K. értékű taneszközt, írószert és tankönyvet oszt ki a vármegye népiszkolái között. A folyó évben e célra költségvetéssel 500 K. biztosított s az évi költségűlés határozata értelmében az ezen összegű beszerzett taneszközöket folyó évi szept. hó 1-ig a kérvényező iskolák részére fogja bocsátani. Éppen ezért, azon iskolák, melyek a segélyezést a folyó évben igénybe oshajták venni, egyszerű le-velben forduljanak az egyesület elnökségéhez s jelezzék milyen és körülbelül mennyi taneszközre volna szükségük. A jelentkezés határideje július hó 15. Előnyben részesülnek azon iskolák, községek, melyek az egyesületnek tagjai, vagy ahol az egyesület helyi bizottsága szervező van: Panti határidőig a jelentkezések *Gál* Imre egyll. titkár címzém küldendők az elnökséghez.

Tíz éves találkozó. A róm. kath. főgimnáziumban 1903-ban érettségét tett ifjak — tíz éves találkozóra gyűltek össze a róm. kath. főgimnáziumban szombaton, jun. 21-én. Délelőtt 9 órakor szent misét hallgattak s aztán a főgimnáziumigazgatóját s tanárikart kerették fel. Megelőzőleg a főgimn. egyik termében egy kis értekezletet tartottak. A találkozóon haton jelentek meg.

Uj magyar szerző. „Hármasban” címvel 3 felvonásos vígjátékot fogadott el előadásra *Beöthy* László, a Magyar színház igazgatója; a vígjáték szerzője *Balázs* Sándor székelyudvarhelyi tanár.

Kamarai tag választás. Székelyudvarhely városnál az iparkamarai tagok választása 16-ikán folyt le *Szó* Domokos h. polgármester elnökletével és a bizottság tagjainak: *Zöld* János, *Schoffent* Frigyes, *Szabó* József és *Rájk* József jelenlétében. Mint bizalmi férfi *Pap-Zakor* József volt jelen. Megválasztattak az iparosok részéről *Szóllósi* Samu szeszgyáros 115 szóval, a kereskedők részéről: *Persián* János 39, *Gábor* Márton 43 szóval. A keresleturi kerületben megválasztattak: *Ajvász* Kristóf kereskedő és *Bálint* Dániel iparos.

Doktor juris. *Benedek* Aladár jogszigorlót, *Benedek* Géza tehetséges fiát, ma vasárnap avatják fel a budapesti tudományegyetemen a jogtudományok doktorává.

Dr. Bernády György Székelyudvarhelyen. Dr. *Bernády* György marosvásárhelyi főispán, székelyföldi ipari miniszteri biztos jelzett körútjában némi módosítás történt, a mennyiben nem 22-én, hanem 23-án, hétfőn érkezik Székelyudvarhelyre. Módosított udvarhelymegyei programja a következő: 21-én Parajd, 22-én Korond, 23-án Székelyudvarhely és Székelykeresztúr, 24-én Szentkeresztbánya.

Iskola avatás. A helybeli református kollegium újonnan épült díszes gimnáziumi épületét — mint jelentettük — szeptember 10-én avatja fel Dr. *Kenessey* Béla az erdélyi reformátusok ékesszavu püspöke. Az avató ünnepély impozánsá tételőre a kollegium tanárkara már megtette az előleges intézkedéseket, megalkotta az ünnep rendező bizottságokat. Remélhetően sok dorék idegen fog összeseregleni, akiknek különösen elszállásolása ad gondot a rendezőségnek. Mint értesülünk a rendezőbizottság tagjai még a napokban személyesen fogják felkeresni városunk azon polgárait, kikről remélik, hogy vendégszeretetüket egy-két napra nem vonják meg a kollegium vendégeitől. Természetes, hogy a bizottságnak ezen lépése csak előleges tájékozódás céljából történik, de már előre felhívjuk a közönség figyelmét azért, hogy a látogatásakor a valóságosnak megfelelő választ adhassanak a bizottsági tagok kérésére.

A növényi tej értékesítése. A növényi tej értékesítésre céljából alakult részvénytársaság a tejnek Amerikában való értékesítési jogát eladta *Th. Lange* st. luisi és *S. J. Davis* csakágói gyárosoknak. Az üzletkötés e héten történt meg és a gyárosok visszautaztak Amerikában. A tojnek Európába való értékesítési joga egyelőre még Kolozsváron maradt.

Évszázad ünnepély. A székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnázium ma d. e. 11 órakor az intézet tornacsarnokában tartja évszázad ünnepélyét a következő sorrenddel: 1. Hymnus. Éneklí az ifj. vegyeskara. 2. Volkmann „Szerená” II. tétel, előadja az ifj. vonósokar. 3. Szaval *Robos* Árpád II. o. tanuló. 4. Románcz. Előadja az ifj. férfiak. 5. Vonósokar. Előadja az ifj. zenekar. 6. Szaval *Szilágyi* Ignác VII. o. t. 7. Vadászdal. Előadja az ifj. énekkar. 8. A jutalmak kiosztása s a tannév bezárása. 9. Szózat. Éneklí a vegyeskar.

Kinevezés. A táblai elnök Dr. *Stefáni* Károly járásbírósi jegyzőt a marosvásárhelyi kir. ítélőtáblához jegyzőnek kinevezte.

Községülés a város házában. Székelyudvarhely város képviselőtestülete 18-án *Gotthárd* János polgármester elnöklétével rendkívül közgyűlést tartott. A tárgysorozat első pontját a Kossuth-utca baloldalának szabályozási terve képezte. E szerint a 8. számú házról a 28-ig a járda szélessége 7 m., a 28. sz. házon alul 5 m. szélességben állapított meg szótöbbséggel. A közgyűlés Dr. Szöllösi Ödön és Dr. Váró Géza kérésére engedélyezte, hogy Árpád utcai házuk előtt a Kőköröscs-téri járda folytatásaként 120 cm. széles és 40 m. hosszú betonjárdát létesítsenek. Szöke Sándor és Katalin, ugyszintén Dániel Ágnes és kiskoru gyermekei illetőségét a közgyűlés nem ismerte el. Névszerinti szavazással jóváhagyták a sertespiaczból vásárolt ingatlanra vonatkozólag Fazakas Domokossal kötött szerződést; 280 négyszöglet 2801 K-val vásárolt meg; ugyancsak névszerintivel jóváhagyták a szombathelyi dűlő utak förtérésének eladására Pál Lajossal 30 K-ban, az állami csemetekertnek bérbeadására Biró Dénessel 300 K-ban, a sétatéri pavillon bérletének Ernst Györggyel 10 K-ban kötött szerződéseket. A néhai Pintér hagyatékában felmerül és 600 K-t kitevő közjegyzői díjak kiutalását a közgyűlés megtagadta. Végül tudomásul vették a pénztár vizsgálatáról felvett jegyzőkönyvet, mire a közgyűlés véget ért.

Eljegyzés. Nagybaczoni Nagy Lajos eljegyezte *Eichler* Anicát Székelykeresztúron.

Államsegély a Méhészegyesületnek. A vármegyei méhészegyesület többszöri kérésére végre kedvezően döntött a földmivelésügyi minisztérium, mennyiben az egyesület 1500 kor. segélyt nyert a kormánytól. A segély kiutalása *Ugron* János főispán érdeme, ki személyesen járt közbe s ajánlotta a dicséretesen működő egyesületet a miniszter jóindulatába. Az anyagi gondoktól megszabadított egyesület a minisztérium felhívása folytán újra részt vesz a nemzetközi versenyben s Berlinben mutatja be a Székelyföld méhészeti termékeit s teremt hírnevet a külföld előtt a székelyföld méhészetének.

Tanítói fizeteskiegészítések. Az 1913. évi XV. és XVI. t. cikkben biztosított tanítói fizetésrendezéssel járó többlet kiutalások naponként érkeznek a minisztériumból s így folyó évi július 1-ig a vármegye minden tanítója hozzájut fizeteskiegészítéséhez. A kir. tanfelügyelőségnél eoron kívül dolgozzák fel az utalványozásokat, úgy hogy a kiutalás megérkezése azonnal továbbíttatik az illetékes tanítóknak.

Rendezik a vadászati adót. A kormány, engedve a sok sügrotésnek, végre rendezni fogja ezt a régen vajudó kérdést is. A pénzügyminisztériumban már régóta foglalkoznak a vadászati és fegyveradó rendezésével. Az új adóröndezést a pénzügyminisztérium progresszív alapon tervezi, még pedig oly módoz, hogy az adóösszeg nagyságát a jövedelmi adóhoz mérten időnként fogják kiszabni. A tervezett kulcs szerint az új vadászati adó általában nem fogja elérni a mai 24 koronát, de legfeljebb 50 koronára rughat, még a magasabb jövedelmi adónál is. A pénzügyminisztériumban az új vadászati adóról szóló törvényjavaslat már elkészült, mert úgy tervezték, hogy az adótörvények életbeléptetése után a képviselőház elé terjesztik. Mint hogy azonban az adótörvények életbeléptetését elhalasztották, az új vadászati és fegyveradó előterjesztése is későbbi időre toldott ki.

Egy tanító érettségi vizsgája. Nem mindennapi eset történt a helybeli kath. főgimnázium az idei érettségi vizsgálati alkalmával. Az intézet érettségi növendékeivel együtt megjelent a vizsgálobizottság előtt *Gyurcsovecz* Károly Ülkei róm. kath. tanító is. A negyvenegy éves családos ember, a ki már szinte negyedszázad óta működik a rögs tanítói pályán, a komoly ambíció tanulmányainak folytatására sodorta. A mult év folyamán egymás után rakta le a gimnázium felsőbb osztályainak vizsgálatát és példaadó szorgalmának, erőfeszítő kitartásának gyümölcsét most élvezhette igazán, mikor az érettségi vizsgát is letette — jeles eredménnyel. A jeles képzettségű „örög diák” az egyetemen a jogi fakultásra iratkozik.

Pusztító jégviharok. Az év kezdetétől fogva rendetlen időjárás az elmult héten teljes erővel tört ki. A Hargitában több napig tartó havazás, jégeső folytán a levegő hőmérséke 3—4 C. fokra szállott alá s az egész vármegye területén naponként több ízben szórványosan viharos jégesők voltak. A pusztító jégeső legérzékenyebb kárt Lengyelfalva, Farczad, Sükő határában okozott, hol a vetéseket nagy területeken összegázolta. A fagyponot megközelítő hősüllyedés a mezoi termények felszűdését bénította meg, több közég határában a pajzoly lefontyot, pótló ültetésnek most van folyamatban. A zsenge tongeri sárgulásba ment át. Szerencso, hogy a zimankos idő e hó 19-ikével elmúltott s visszaállott a normális meleg idő, mely azonban, mint a jelek mutatják nem lesz valami állandó s a szélességi időjárás az idei kedvezőbb természékiállításokat állandóan veszélyezteti.

A székelykereszturi polgári zenekar ma vasárnap a Koronkay-kertben zeneestélyt rendez. Belépti-díj nincsen. Kezdeté d. u. 7 órakor.

A Szünügyi-bizottság 16-án *Gotthárd* János polgármester elnöklétével tartott ülésében tárgyalta Krasznai Ernő, jelenleg Székelykereszturt működtő szingazgató azon kérését, melyben jun. 17-től jul. 17-ig a bevonulás engedélyezését kérte. A bizottság a kérését egyhangulag elutasította. Ugyancsak nem tehetett eleget a bizottság Neményi Lipót szingazgató azon kérésének sem, hogy részére az engedély szeptember hóra már most kiadassék. Itt említjük meg, miszerint Dr. *Márfy* Károly az észak-magyarországi szintikerület igazgatója szintén kérését adott be a bizottsághoz, melyben október és november hónapokra bevonulási engedélyt kér. A bizottság a közel napok egyikén fog dönteni a kérés felett.

Elszámolás. A következő sorok közlésére kértünk föl. A székelyudvarhelyi állami polgári leányiskola majálisának bevétele 218 K 20 f. A kiadás 8 K 10 f. Tiszta jövedelem 150 K 02 f., mely összeget a tantestület a „Kirándulási alapra” csatolja. Felülfizettek: Dr. Urbányiné 250 K, Cseh Lipót 250 K, Vajda Ferenc 2 K, Esztegr Bálint 50 f., Dr. Egjed Balázs 150 K, N. N. 50 f., Soó László 1 K, Burnáz dr. 1 K, X. 1 K, Embery Árpád 1 K, Csillag József 2 K.

Halálozás. *Bagó* Árpád kereskedő-tanoncz életének 16 ik évében f. hó 16 ikán elhunyt. Az elköltözött kedves jó fiut édesanyja, özv. *Bagó* Gyuláné, ugyszintén testvérei és számos rokon gyászolja.

Méts Gyuláné született *Kocsis* Vilma életének 41-ik, boldog házasságának 23-ik évében f. hó 16-ikán elhunyt. A derék jó asszonyt 18-ikán helyezték örök nyugalomra nagy részvét mellett.

Méhészeti tanfolyam Székelykeresztúron. A székelykereszturi tanítóképző intézetnél ez évben is megtartatik a méhészeti tanfolyam tanítók részére. A tanfolyam tartama jul. 10—27,20 hallgatóval. Kedvezmények: ingyen oltás és élemezés az intézetben, a vasuti jegy árának megtérítése és a tanfolyamon készített kaptárak, eszközökből álló adomány. Pályázati kérvények azonnal benyújtandók a földmivelésügyi minisztériumhoz.

Érettségi vizsga a róm. kath. főgimnáziumban. A székelyudvarhelyi vizsgálat f. hó 16—19. napjain folyt le Dr. *Morvay* Győző budapesti III. ker. áll. főgimnáziumi igazgató elnöklété mellett. Az erdélyi róm. kath. Státust *Pál* István apát plebános képviselte. Jelentkezett 32 tanuló, kik közül 3 jelesen (*Petrovay* István, *Révffy* Andor és *Gyurcsovecz* Károly), 10 jól és 12 egyszerűen érettek. 3 hó mulva javító vizsgálatot tehet 3, egy évre lett vizsavetve 4 tanuló.

Gyógynövénytanfolyam a kolozsvári Akadémiában. A földmivelésügyi miniszter a vadontermő gyógynövények szedése, szárítása és értékesítésének elsajátítása végett, az akadémiai gyógynövénytelepen — a nyári szünetében — vidéki lelkészek és tanítók részére ismét tanfolyamot rendeztet az akadémia gyógynövény telepén, hogy ezen a hazánkban olyan bőven termő gyógynövények gyűjtése és értékesítésével a vidéki népet megismertessék és ez által keresethez segítsék. A tanfolyam július hó 29-től augusztus hó 6 ig lesz megtartva, mely idő alatt a tanfolyamon résztvevők az akadémiaiban ingyen lakásban és fojenként — utiköltséggel és napijdi fejében — 64 korona általánosban részesülnek. A földmivelésügyi miniszterhez címzett kérvények június hó 10-ig küldendők be az akadémia igazgatóságához. A kikötött létszámon felül, külön miniszteri engedéllyel olyanok is résztvehetnek a tanfolyamon, a kik segélyre igényt nem tartanak.

Zetelaki osendélet. Csak az imént történt, hogy a *Miklós* Imre pásztor szolgálatában álló *Biró* Mózes csordapásztor-legény, legeltetés közben áthajtotta a csordát a *Bertalan* József ugaron álló tagján, a községi bíró egyenes utasítására. Ebből azonban nagy baj támadt, mert az öreg Bertalan fia, Árpád, egy karóval a szegény pásztor-legényt alaposan helybenhagyta, úgy hogy karja is eltörtött. Elpanaszolta Mózi a vele esett sérelmet gazdájának, mire az megnyugtatta, hogy vigyázzon csak a karjára és a csordára, melyet bajtson ma is oda, hol tegnap volt, aztán ő majd eligazítja a bajt annak a Bertalannak. A legény fájdalmával és nyájával ki is vonult a határra, de vesztére, mert most az öreg Bertalan esett neki, s úgy össze-visza verte, hogy félig halva szállították a kórházba. A tettesek ellen az eljárást megindították.

x **A „Darwin”.** Dr. Fülöp Zsigmond népszerű természettudományi folyóiratának jun. 15 i számában Le Bon Guasztáv, a világhírű francia természettudós adja elő „a varázvessző problémájának kísérleti megoldásáról” való véleményét és eddig végzett kísérletéről. A nyári meleg teszi aktuálisá Dr. Molnár Elek cikkét „a hőérzésről”. Kamner A. egy Szebenmegyében talált ritka fecskefészéket ismertot. „A hamis rámelekezőcsök” cz. cikk rendkívül érdekesen világít rá arra a gyakori érzésünkre, mikor bizonyos helyzetekben úgy érezzük, ezen már egyszer átestünk. Mende Jenő szintén érdekes cikkbe foglalja össze, mire jutott eddig az orvostudomány a rádium alkalmazásával. Dr. Fenyő Béla „Robbanó aknák a levegőben” czimen a jövő légi háborúról rajzoi képet. Clementis László a gőzgép történetét adja elő. A kéthetente illusztrálva megjelenő, igazán hézagpótló folyóirat előfizetési ára fél évre 5 K. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, Andrássy ut 60.

x **A Magyar Fügylő** most megjelent számának élen a szerkesztőség a lapról ideiglenesen megváló Gróf Tisza István egyéniségét és jelentőségét méltatja. Gróf Tisza István ugyanis miniszterelnökké való kinevezése folytán megválk a szerkesztőbizottság elnökségétől és a lap legközelebbi számában fogja kifejezteni a lappal szemben fennálló viszonyát. „Horvátország nemzetiségi viszonyai” czim alatt Benisch Arthur igen érdekes dolgozatot írt, nagyon aktuális Laurentzi Vilmos dr. tanulmánya, a „Magyar Köztársaság”-ról, Gesztesi Hyula Apponyi Rudolf gróf utján „Egy magyar diplomata a juliusi forradalomban” czimet viselő tanulmányt írt, amely zineivel és visszamelekezősével élénk érdeklődésre tarthat számot. A szépirodalmi részben Somlay Károly novelláit találjuk, a gazdag Feljegyzések rovata egészíti a lap változatos tartalmát. A Magyar Fügylő előfizetési ára egész évre 24, félévre 12, negyedévre 6 K. Szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Andrássy-ut 16. szám alatt van.

A brassói keresk. iskola. Az internátussal kapcsolatban álló brassói áll. felső kereskedelmi iskolánál a tanulók felvétele a jövő 1912—1914-ik tanévre június hó 30 tól július hó 3-ig d. e. 8—12 óráig fog teljosittetni. Felvétele: minden tanuló személyesen és atya, anyja, gyámja vagy azoknak külön megbízottja kíséretében tartozik megjelenni. Tandij egész évre 100 korona, felvételi díj 10 korona. Az internátusba való felvételért szintén június 30 átol július 3-ikáig minden tanulóknak személyesen és atya, anyja vagy gyámja kíséretében lehet jelentkezni. Az internátusba a teljes ellátás évi díja 700 korona.

Majális a rokkantak javára. A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyesületének székelyudvarhelyi 198-ik főpénztár vezetőisége a helybeli tagok özvogyoit és árvt segélyöz ugnyevezett „külön segélyöz alap”-ja javára július hó 6 án vasárnap délután a „Koronkai”-főle kerthelyiségben majálist rendez. A jótékényezél érdekében a nemesen érző emberbarátok szives pártfogását kéri a vezetőiség.

Felső építő-iskola szervezeti szabályzatában a korek. miniszter azt a változást rendelte el, hogy a rendszeres szakosztályokon a tanítási idő az eddigi 3 és fél év helyett három rendesi szeptember elejétől június végéig tartó iskola, évre terjed. Az első osztályba való felvétélhez megkívánt iskolai előképzettség továbbra is legalább négy középiskolai osztály marad, de az újonnan jelentkező tanulók kivétel nélkül mindnyájan felvételi vizsgát tesznek, a felvételi vizsga összes tárgyaiból u. m.: a gyakorlati munkából és szabványrajzból, továbbá a középiskolai tantárgyak közül a magyar nyelvből a számtan, mértan és mértani rajzból. A kötelező előzetes gyakorlat az eddigi négy hónap helyett egy évben van megállapítva, a miből a tanulók legalább 8 hónapot építkezési külső munkában, 4-et pedig építő irodában tartoznak tölteni.

TÖRVÉNYSZÉK.

Elégtelen egy intézet előjárósága. A múlt hónap folyamán Szabó Dezső főreáliskolai tanár novenapját ülte és erről a városnak tudomást kellett szerezni. A társaság ugyanis a Kossuth-utcában levő és a mulatság színvételül szolgáló lakás ablakait kitérte s így az esti sétáját végző közönségnek akarta — nem akarva a mulatózóknak kedélybangulatát figyelemmel kellett kíséreni. Súlyosbította az esetet, hogy ugyancsak ott sétált Keszey Béla ref. püspök is, ki a vig kuplék után váratlanul felhangzó „Mint a szép híves patakra” kezdetű zongorára a sétáját félbeszakította. Az esetről a collegium előjárósága így tudomást szerzett s annak előrebocsátásával, hogy a magánlakáson lefolyt mulatság felett kritikára feljogosítva magát nem érzi, a mulatságban résztvevő egy pár fiatal collegiumi tanárral közölte, hogy az eset nem egyeztethető össze a tanári komolysággal. Az előjáróság ezen határozatáról tudomást szerzett a nevenapját ülő házigazda, mire egy levelet intézett az Előjáróság egyik tagjához, *Csanády Zalán* táblai bíró, collegiumi gondnokhoz, melyben azon nézetének adott kifejezést, hogy a kik annak a határozatnak koncepciójában részesek *„vagy nagyon ostobák, vagy nagyon tisztességtelenek”*. A bátor hangú, sok nemes izléssel és költői vénával elkövetett levélért a collegium Előjárósága panaszkodott ma, szombaton, vonta felelősségre a helyi kir. járásbíró Szabót.

Gaál Ferencz kir. járásbíró ismertette az ügyet, mely után *Révffy Zoltán* kir. ügyész bejelentette, hogy a vád képviselőt közérdekből vállalta. A bíró kérdésére vádlott kijelentette, hogy nem érzi magát bünsőnek, majd elmondta, hogy miként folyott le a mulatság; sokan voltak, a hangulat emelkedett és az abik nyitva volt. Vádlott kérésére a társaság — miután szereti a szóltárokat — elénekelt a hüvös patakra kívánkozó szarvas nótáját; arról azonban nem volt tudomása, hogy a reformátusok püspöke az utcán aétál. Azután hallotta, hogy a collegium Előjárósága vendégei ezen mulatságát helytelenítette s miután vádlott értekezési vizsgálaton volt, azután nem aludta ki magát, ebben a hangulatban egy levelet írt, de nem a gondnokság összes tagjait akarta sérteni, csupán azokhoz intézte, kik a koncepciójában részesek voltak. Ezután *Révffy Zoltán* kir. ügyész tette meg indítványát. Hogy a püspöknel — úgy mondja — mint minden józlelű embernél viselkedését váltott ki az eset, az kétségtelen. A collegium Előjárósága joggal tette szövé az esetet, s a dolog elintézése felett vádlottnak nem volt joga kritikát gyakorolni, mert végtére is a magánlakás szentsége csak addig szentség, míg a bent történetekhez nem hívjuk tanúnak a nagyközönséget. Vádlott a nélkül, hogy pozitív tudomást szerzett volna az Előjáróság intézkedéséről, egyszerű pletykák nyomán olyan levelet írt, mely valóban csak bizonyos kimerültséggel menthető. Hogy nem jóhiszeműen járt el, bizonyítja az, hogy a lojális hangú határozat nyomán elkövetett durva sértésért nem kért férmissal elégtételt. Enyhítő ténykörülményként felemlíti, hogy hibáját becsületesen bevallotta, azonban súlyosbítja hibáját az, hogy egy tanártól, egy uri embertől más eljárást és hangot vár az ember; s a sértés tüntetészerűen, oszontentative történt. Dr. *Szöllösi* Odón a sértett megbizottja, a kir. ügyész szavai után még csak azt kéri, hogy az ítélet az „Udvarhelyi Híradó”-ban közzététessék.

Gaál Ferencz j. bíró nyomban szép, tartalmas indokolás kíséretében ki is hirdette az ítéletet, mely szerint 5 napi fogházra átváltoztatható 100 K pénzbüntetésben marasztalta és az ítéletnek az U. H.-ban való közzétételére kötelezte vádlottat, ki felebbezést jelentett be.

A séta vége.

— Bocssáson meg nyájas idegen, hogy megint kivéztem Szombatfalvára, de be akarom önnök mutatni városunk egyik nevezetességét, a vizválasztót. Nézzé éppen itt, ahol olyan keskeny a járdá, a házietetőn nincs esőfogó csatorna és a víz pont a járdán haladó nyakába ömlik. Ezt a tuszt persze szeretné az erre járó elkerülni és ha nem tulajdonos nagy a sár, le is lép az utra, csakhogy esőben természetesen nagy a sár s így hát mégis inkább a vizet választja. Ő az udvarhelyi vizválasztó.

— Nézzé meg ezt a nőt, nyájas idegen. Ez még sohasem csalt a ramliban.
— Ne mondja. Hogy lehet az?
— Mert még sohasem játszott ramlit.
— Tulajdonképpen mi az a ramli? kérdé a nyájas.
— Az kérem a kártyajáték egy fajtája, melyet különösen a hű hazafiak és honleányok a hazádnak rendületlenül hívei játszanak jókedvel s hőszéggel. Különösen ismertetőjele, hogy senki sem akar benne nyerni (utóvégre nem azért játszik az ember, hogy nyerjen, a szórakozás a fontos és így tovább), veszíteni meg éppen nem, mert akkor az ember mégis csak inkább nyertsen, mint veszítsen.

— Ez itt a Bethlen-utca és ez itt a törvénytörvényi szépület. (Inkább szép, mint ép.) Amint látja kedves nyájas nem volna kár lebontani s újat építeni, mert ez meglehetősen szök, csakhogy úgy látszik szök-ség törvényt bont, de törvénytörvényi épület nem. És nemcsak szök, hanem rozoga is, úgyhogy nem kell csodálkozni ama nyilatkozaton, melyet állítólag egy halálraítélt rablójelkos tett itt a börtönben, mondván: akaszassék fel meliőbb, mert itt nincs biztonságban az ember élete.

— Hogy hová ragasztják a hirdetéseket, plakátokat? Hát a falra nyájas idegen, a falra. Különösen kedvelik az olyan helyeket, melyekre fel vagyon írva: itt a falra-gasztás tilos. Rendszer az, hogy a később érkező plakátot keresztül ragasztják a megelőzőn, úgy hogy mindig csak a legutolsó olvasható egészen a régebbiekből, ez az egy mondat: felülírtetések közönséggel fogadtatnak. A nyomtatott hirdetésekben kívül vannak aztán írottak is, melyeket szintén a házak falain helyeznek el, ezeknek szerzője az ifjúság és bennök legtöbbször a női nem iránt táplált érzelmek nyilvánulnak meg szóban és rajzban. Felvetődött ennél fogva a kérdés, nem kellene-e az iskolában a tizparancsolatot kibővíteni tanítási ilyenformán: ne paráználkodj — még a falon sem? ..

— Nézzé meg ezt a két bilincset, jó idegen. Ez igen sajtóságok két bilincs. Egy szép tavasi reggelen egy kertben találták őket kinyitva, mint a rózsát. A botanikusoknak sikerült megállapítani, hogy az egyik a mákvirágok, a másik az akasztófa virágok családjába tartozik. Anyai bizonyos, hogy mindegyik bilincset két betű van rávéve, az egyikre: *p. r.*, a másikra: *sz. á.* A nyelvészeknek sikerült megállapítani, hogy az előbbi annyit jelent: pá rend-örög, az utóbbi pedig: szép álmokat. De persze, jelenthet más is, sose lehet tudni, azért legjobban az ember hallgat, mint a bilincs a fobon.

— Hogy miféle fiatal urak ezek, akik most az utcán nyúzógnak, mindegyik fejébe egy szivar dugva s arcukról ragyog a boldogság? Ezek azok, akik most tették le a maturát. Jelen állapotuknak fontoságát annyira átérzik, hogy az értekezési vacsorán csak dematurált szeszt isznak.

Ezek után pedig így szóltam:

— Hát kedves idegen, ezennel búcsút veszek öntől. Volca ugyan még egy és más mutogatni valóm, de tudja, én ilyenkor nyár felé — hogy is mondjam csak — tanárnak érzem magam és kénytelen vagyok vakációra menni. Isten önnel, ajánlom magamat, jónapot, alászojgája.

— Itt vagy? — kérdezte megdöbbenve az idegen.
Én most mit csináljak? Hová menjek?
— Igazán nem tudom... azaz hogy...
— Nos, nos... hová menjek?
— Tudom már. Mondja a fenébe — mondtam szelíden.
— Kérem — mondta nyájasan az idegen és elment. *Pikk.*

Szerkesztői üzenetek.

P. J. N.-on. Köszönettel vettük, azonban ezen a közgyűlésen indítványt tenni nem lehet, mert rendkívüli. Megöriztek és felhasználjuk. Szívesleg üdvözlöl.

G.-n. A colleg. konviktus gazdaszonyi állásért a folyamodványt a m. Előjárósághoz címelve, Kovács Dániel tanár urhoz, küldje be. 200 K övadás.

N. L. Kellemetlen ember az, aki másokról jól beszél; kiálhatatlan ember az, aki magáról beszél jól. Kellemes ember az, aki nem beszél magáról, hanem arról, kiellemszél és arról is jól. Kevésbé kellemes, de még tűrhető ember, aki másokról beszél — rosszat.

Ruggyanta bélyegzők jutányos áron Becsek D. Fia könyvnyomdában megrendelhetők.

Erdélyi Vevőink kényelmére

Brassóban, Kapu-u. 60. sz. a.

nagyobb szabú

fióközlötet

Itt siltetünk.

Butorzükégléget mellőtt fedezné, tekintve meg raktárunkat, miután cégünk egész Erdélyben a legveresnyképesebb és legnagyobb raktár felett rendelkezik.

**Székely és Réti
butorgyárosok**

Marosvásárhely, Brassó,
Szécheny-tér 47. Kapu-utca 60.

Hitelképes egyéneknek részvétel nélküli részletfizetésre is

Felelős szerkesztő: BECSEK ALADÁR.
Kiadja: a Becsek D. Fia könyvnyomda.

Nyiltér.

1913. B. 141—5. ügyszám.

Ó Felsőge a Király nevében!

A székelyudvarhelyi kir. járásbíró, mint büntető bíróság Gaál Ferencz kir. járásbíró által, Gergely Ferencz kir. járásbíróval egyet, mint jegyzőkönyvezetőt és dr. Mezei Pál ügyvéd, főmagánvádló részvételével Székelyudvarhelyen 1913. évi február hó 19-én, márcz. hó 3-án nyilvánosan megtartott tárgyalás alapján a főmagánvádló indítványa szerint két rendbeli rágalmazás vétségével vádolt dr. Kassay F. István bűnügyében a vád és védelem megallgatása után az alulírott napon a következőleg ítélt:

A kir. járásbíró dr. Kassay F. István vádlottat, a ki 35 éves, ref. vallású, fenyédi születésű, székelyudvarhelyi ügyvéd, nőtlen, vagyonatlan, — bünsőnek mondja ki a Btkv. 261. §-ába ütköző becsületesítés vétségében és a Btkv. 258. §-ába ütköző rágalmazás vétségében, miket az által követett el, hogy az 1912. évi november 14-én az országos ügyvédasszociáció székelyudvarhelyi osztálya elnökehez: Dr. Választik Ferencz ügyvédhez elküldött beadványában írásbeli alakban, majd ugyanezen időtájtban többek jelenlétében is élőszóval, meggyalázó kifejezéssel illette Dr. Mezei Pál ügyvéd főmagánvádlót; ezért őt a Btkv. 261. és 258. §-ai alapján, a Btkv. 92. és 102. §§-ainak alkalmazásával a becsületesítés vétsége után: 1892: XXVII. t.-cz. 3. §-ában meghatározott cseleokra fordítandó, 15 nap alatt külföldben végrehajtás terhével a székelyudvarhelyi kir. járásbírósnál fizetendő és behajthatatlanság esetén a Btkv. 53. §-a értelmében három (3) napi fogházra átváltoztatandó harminc (30) K pénzbüntetésre, a rágalmazás vétsége után ugyan csak a megjelölt cseleokra 15 nap alatt külföldben végrehajtás terhével fizetendő és behajthatatlanság esetén a Btkv. 53. §-a értelmében négy (4) napi fogházra átváltoztatandó negyven (40) K pénzbüntetésre, mint fő, és egy (1) napi fogházra átváltoztatandó tíz (10) korona pénzbüntetésre mint mellékbüntetésre ítéli és a Btkv. 277. §-a értelmében kötelezi, hogy a jelen ítéletet jogerőre emelkedése után egész terjedelmében indokálva egyült a Székelyudvarhelyen megjelenő Udvarhelyi Híradó c. lap legközelebbi számában — o lap kiadójára nézve az 1848. évi XVIII. t.-cz. 32. §-ában meghatározott közzététességgel mellet — saját költségén közzététesse, mit ha elmulasztana, az esetre feljogosítja főmagánvádlót, hogy a közzétételt maga eszközöltesse s annak igazolt költségeit vádlottól végrehajtás után felhajtassa; végül a Bp. 479—480. §-ai értelmében elmarasztalja vádlottat a netán felmerülő bünyügyi költségekre a m. kir. államkinczár részére az 1890: XLIII. t.-cz. 9. §-ában meghatározott eljárás szerint leendő megtérítésében és a Bp. 108. §-hoz képest az ítéletet jogerőre emel-

kedése után a marosvásárhelyi ügyvédi kamarával közölni rendeli.

Indokok. Főmagánvádló két rendbeli rágalmas vétsége miatt emelt vádját arra alapította, hogy dr. Szöllösi Ödön székelyudvarhelyi ügyvédől f. évi február hó 10-én nyert értesülése szerint vádlott dr. Válcik Ferenc székelyudvarhelyi ügyvédhez, mint az Orsz. ügyvédszövetség székelyudvarhelyi osztályának elnökéhez 1912. évi november 14-én elküldött írásbeli beadványában, valamint ugyanazon időtájon többek jelenlétében előszóval is azt állította ő róla, hogy egyik — általuk közösen vitt perben — felkereste a vádlott ügyfelének tanuját és azt saját ügyfele javára igyekezett hangolni, míg csak a tanu a moleztálását meg nem unta s őt el nem utasította. Vádlott beismerte, hogy a C) alatti beadvány eredetije tőle származik, hogy továbbá ezen beadványnak dr. Válcik elnökhez történt elküldése után a beadvány tartalmát elmondotta dr. Pál Ernő és dr. Szöllösi Ödön ügyvédeknek és ez utóbbi alkalommal a beadvány tartalmához még talán azt is hozzá tette, hogy a főmagánvádló által kikérdeztet tanu azzal utasította el főmagánvádlót, hogy hagyjon neki békét.

Védőmérése előadta, hogy őt tulajdonképp sértő szándék nem vezette, mert ügyfele: Szabó Domokos a meghatározottakban közölte vele, hogy főmagánvádló az ellene Mózer István képviselőtében indított perben feladott tanukat: Szima Kelemen őrmestert iradáhselygében felkereste, a bizonyítani kívánt ténykörülményekről kikérdezte s miután Szima nem úgy adta elő a dolgot, hogy főmagánvádló szerette volna: nemetszésének adott kifejezést. Ily körülmények között neki ügyfele érdekében egyenesen kötelessége volt, hogy a dolgot az ügyvédszövetség helyi osztályának bejelentse és hogy e részben jóhiszeműen járt el: igazolja az is, hogy a jelen bűnygre vonatkozó idézés kézhez vétele után, f. évi febr. 16-án Szima őrmestert személyesen felkereste és azon kérdésére, hogy csakugyan a főmagánvádló járt-e nála és főmagánvádló kérdezte-e ki: Szimától azt a választ nyerte, hogy az csakugyan igaz, és ezen tényt valószínűsítően kész esküt tenni.

Másnap reggel azonban Szima őrmester a legnagyobb meglepetésére azt izente neki, hogy ő nem tudja, vajjon dr. Mezei Pál, vagy Mózer István volt-e a ki nála járt, reá tehát mint tanura, ne hivatkozzék. Minthogy pedig most már ebből a tényből, valamint főmagánvádlónak a tárgyaláson tett nyilatkozataiból meggyőződött, hogy nem a főmagánvádló járt az általa feladott tanunál, és így ő úgy a beadvány előadásában, mint a dr. Szöllösi és a dr. Pál előtt tett nyilatkozataiban tévedés hatása alatt állott: ezen menthető tévedésének figyelembevételével a vád alól való felmentését, elítélésének esetében pedig a Bp. 1. §-ának alkalmazásával a büntetés felfüggesztését kérelmezte. — A kir. járásbíróság a tárgyalás adatai alapján megállapította, hogy a vádlott által a dr. Válcik Ferenc ügyvédszövetségi osztályelnökhez intézett beadvány a bevezető sorok után főmagánvádló ténykérdéseire vonatkozólag a következőket tartalmazta: Védekezési tényállásai igazolására alperesek tanukul jelentették be többek között Szima Kelemen és kir. számvivő őrmestert és felesége Szima Helén helybeli lakosokat. Mikor felperesi ügyvéd az ellenirátból erről értesült, Szima Kelemen tanut iradáhselygében felkereste, őt az alperesek által bizonyítani kívánt ténykörülményről kikérdezte és nemetszésének adott kifejezést, mikor Szima Kelemen előadta a tényállást, illetve a mit az ügyben tud. dr. Mezei Pál ügyvédnek ez az eljárása nem olyan, a mely fölött akár mint ügyvéd, akár mint perbeli ellenfél napirendre térhetnének, mert ez egyfelől erősen sérti az ügyvédi tekintélyt, furcsa színben tünteti fel a felek és a laikus közönség előtt az ügyvéd perbeli hivatást, másfelől pedig a peres felekben olyan látszatot kelt, mintha az ügyvéd meg nem engedett eszközökkel dolgozna és dolgozhatna a per megnyerésén vagy elvesztésén, miért is tisztelgettem kérem Nagyságodat: méltóztatásuk a szabályzerű lépések megtétele után részemre az ilyen sérelmes ténykedések ellen védelmet nyújtani és pedig nevezett dr. Mezei Pál ügyvéd megintésével. — Vádlottnak ezen írásbeli beadvánnyal kapcsolatos szóbeli nyilatkozataira feladott tanuk közül dr. Pál Ernő tanu azt vallotta, hogy a mult év őszén a kir. járásbíróság büntető osztályának irodájában vádlott azt bebeszélte neki, hogy egy közös perükben főmagánvádló elment az általa feladott tanuhoz, azzal veszekedett, hogy nem úgy van a dolog, a hogy a tanu mondja, hanem másképp, míg végre az illető tanu azt a feleletet adta, hogy ő majd a bíróságnál el fogja mondani, a hogy tudja.

Dr. Szöllösi Ödön ügyvéd vallomása szerint ugyanezen időtájon Csanády Zoltán kir. járásbíró

irodájában, a hol rajtuk kívül még talán három egyen volt jelen, a vádlott aként nyilatkozott, hogy a Mózer ca. Szabó-féle perben főmagánvádló elment a tanuhoz, valami katonai őrmesterhez és kikérdezte, hogy mit tud. Vádlott további kijelentésének szövegről tartalmára tanu visszaemlékezni nem tud, de annyi megmaradt emlékeztetésben, hogy vádlott további beszédjének az volt az értelme, hogy a főmagánvádló és tanu közt — a tanu tudomását illetőleg vita folyt le, melynek a tanu vetett véget. Lényegileg ugyanígy adta elő a dolgot dr. Daróczy Endre tanu is, a kinek főmagánvádló állítólagos ténykedését vádlott a saját irodájában a mult évi december, vagy a folyó évi január havában beszélt el, s bár a vádlott egész előadásának szövegről tartalmára ez a tanu se tudott visszaemlékezni, az a benyomás megmaradt, miképp vádlott a főmagánvádló eljárását sérelmesnek jellemezte.

Az ügyvédszövetséghez intézett beadvány fentebb kiemelt tartalmából egyrészt, más részről pedig a kihallgatott tanuk vallomásából kétségtelen, hogy vádlott első ízben írásbeli beadványban, majd ezt követőleg több, habár nem együtt levő személy előtt előszóval olytényt állított főmagánvádlóról, mely tény valódisága esetén főmagánvádlót, különösen mint ügyvédet, nemcsak közmegeztetésnek tenné ki, hanem ellenében a büntető eljárást megindításának is alapos okát képezné, mert főmagánvádlót olyan színben tünteti fel, hogy ügyvédi állását visszaélésszerűen használja fel, és meg nem engedett eszközökkel használja fel a perbeli ellenfél határozott érdekmére, holott a törvény a tanuk befolyásolását büntetés terhe alatt tiltja. A Btkv. 263. §-ának végkezdése szerint a lefolytatott bűnvádi eljárás vádlott büntethetlenségét csak az esetben eredményezhetné, ha az általa állított tények valódisága bebizonyul. Ennek azonban épp az ellenkezője történt, mert nemcsak vádlott ismerte be, hogy az általa állított tény valótlanságáról utóbb maga is meggyőződött, hanem Szima Kelemen és Linke Gyula tanuk is határozottan vallották, hogy Szima őrmesternél nem a főmagánvádló járt a perrel való kikérdezése végett. hanem Mózer István. Kiderült továbbá az is, hogy Szima Kelemen a vádlott által f. évi febr. 16-án eszközölt kikérdezésekor egyáltalán nem erősítette meg határozott formában, hogy a főmagánvádló volt az, a ki nála járt, mert vádlottak ilyen irányban hozzá intézett kérdéseire kitérőleg felelt, a midőn azt mondotta, hogy ő az illető urat nem ismeri és azért nem is mondhatja, hogy a főmagánvádló volt, majd előbb Linke szakaszvezetőtől megkérdezi. Vádlott a Bp. 221. §-ának 1. pontja alapján ellenzete ugyan Szima Kelemen tanu megeskütését, de a bíróság tanu vallomására mégis meghiteltette, mert nem látott semmiféle okot fennforogni, a mi a megeskütés mellőzését indokolná. A kir. járásbíróság nem fogadhatta el vádlott azon védekezését, hogy ő csupán ügyfele érdekében járt el és főmagánvádlóval szemben sértő szándék nem vezette, mert a rágalmaszának, illetve becsületsértésének nem a sértő szándék, hanem idevonatkozóan az az ismerve, hogy a paaszolt kitél annak tudatával használtassék, hogy az valóban sértő és meggyalázó! Már pedig vádlottnak, mint ügyvédnek tudnia kell, hogy cselekményei jogilag milyen jelentőségűek és milyen következményekkel járhatnak. De nem menti vádlottat az ügyfelétől szerzett tudomására való hivatkozás sem, mert az ügyfele által vele közölt állítás utóbb rágalomnak bizonyult: vádlott tehát nem hivatkozhatik arra, hogy a dolgot mástól hallotta, mert neki mint törvényűdőt egyének: fokozottan kötelessége lett volna, hogy tudomásának nyilvánosságára való hozatalánál a legnagyobb óvatossággal járjon el. E helyett azonban vádlott, bár beadványának elküldése után hónapok teltek el, a közbesső idő alatt mit sem tett a dolog tisztázása végett, sőt dr. Válcik Ferenc osztályelnöknek időközben azt mondotta, hogy nem bánja, ha abban marad is a dolog tárgyalása, holott a bíróság meggyőződése szerint erkölcsi kötelessége lett volna szorgalmazni vádjának megfelelő módon való elintézését, annyival inkább, mert a B) által becsatlót és 1913. febr. 12-én kelt levelében még hónapok mulva is fenn-tartotta a főmagánvádlóval szemben kifejezett gyanúsítását és ezen magatartásával előidézte azt, hogy főmagánvádló huzamos ideig súlyos meggyanúsítás alatt állott. Különösen kiemeli a bíróság, hogy még ha az ügyfél érdekere való hivatkozás enyhébb színben tünteti is fel a paaszának az ügyvédszövetségi osztályhoz való beadvását: az a ténykedése azonban vádlottnak semmiképpen sem menthető, hogy a dolog természetét szerint óvatosan kezelendő és hivatalosan még ki nem vizsgált tényállást minden szűkeg nélkül többeknek is elbeszélte és általa alkal-

mat adott arra, hogy főmagánvádló kártársai előtt súlyosan meg legyen gyanúsítva. Ezen okok vezették a kir. járásbírószágot, hogy vádlottnak a Btkv. 258. §-ába ütköző egy rendbeli rágalmasz és a Btkv. 261. §-ába ütköző egy rendbeli becsületsértés vétségében való büntetését megállapítsa. A vád ugyan az ügyvédszövetségi osztályhoz intézett beadvány miatt is rágalmasz vétségére irányult: e részben azonban vádlottat csak becsületsértés vétségében lehetett büntötnök kimondani, mert dr. Válcik Ferenc és dr. Lányi Imre tanuk vallomásából kitűnik, hogy a beadvány bizonyíthatólag csak az ő kezükön fordult meg és így nem merült fel adat arra nézve, hogy annak tartalmát rajtuk kívül más is közvetlenül megismerte volna. A büntetés kiszabásánál súlyosító körülményt képezett vádlott ügyvédi állása, továbbá, hogy az általa kifejezett gyanúsítások a legnagyobb mértékben alkalmasok arra, hogy főmagánvádlónak egész egzisztenciáját tönkre tegyék. Ezzel azonban kiválóan nyomtatékos enyhítő körülmény gyanánt kellett mérlegelni vádlott büntetlen előéletét, továbbá, hogy eljárásában ügyfele érdeke vezette, s mikor tévedésről meggyőződött: megbánást tanúsított. Azért a kir. járásbírószágot a szabadságvesztés büntetés legkisebb mértékét is aránytalanul súlyosnak találta s a Btkv. 92. §-ának alkalmazásával a rendelkező részben kitett pénzbüntetését találta megfelelőnek. Ezzel az intézkedéssel és a különben is kisebb összegű pénzbüntetés kiszabásával azonban a bíróság elment a méltánylás legutolsó fokáig és így nem adhatott helyet a büntetés felfüggesztése tárgyában előterjesztett kérelemnek. — Kelt Székelyudvarhelyen, 1913. évi márcz. 3-án. *Gaál Ferenc* s. k., kir. járásbíró.

Sz. 1043—1913. Bftv.

Ó Felsége a Király nevében!

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék. mint büntető felelővíteli bíróság a székelyudvarhelyi kir. járásbírószágot előtt Dr. Kassey F. István ellen rágalmasz vétsége miatt folyamatba tett és 1913. B. 145/5. számú ítélettel befejezett bűnygyben a főmagánvádló és a vádlott által bejelentett felelővítés folytatás és Graficus Károly kir. törvényszéki bíró elnöklelte alatt, Mihály János és dr. Gollner Béla kir. törvényszéki bírák, valamint Szylveszter Andor kir. törvényszéki jegyző, mint jegyzőkönyvezető közreműködésével a főmagánvádló és vádlott jelenlétében Székelyudvarhelyen, 1913. évi apr. hó 1. napján megtartott nyilvánosfő tárgyalás alapján, a vád és védelem meghallgatása után — következőleg **Ítélt:**

A kir. törvényszék a kir. járásbírószágot ítéletét a Bp. 554. §-a alapján a Bp. 385. §-ának 1. b) pontjában meghatározott semmisségi okból részben megsemmisíti s a vádlottat csak a Btkv. 258. §-ába ütköző egy rendbeli rágalmasz vétségében mondja ki büntötnök s ezért a Btkv. 258. §-a alapján a Btkv. 92. §-ának alkalmazásával és a Btkv. 20. §-ának felhívásával az ítélet jogerőre emelkedésétől számítottól 15 nap alatt az első bíróság ítéletében meghatározott helyre és célokra fizetendő s behajthatatlanság esetén négy (4) napi fogházra átváltotatandó negyven (40) K pénzbüntetésre mi fő, és egy (1) napi fogházra átváltotatandó tíz (10) K pénzbüntetésre, mint mellékbüntetésre ítéli. Egyebekben az első bíróság ítéletét helybenhagyja.

Indokok. A kir. törvényszék a kir. járásbírószágot ítéletében megállapított tényállást elfogadta, azonban a vádlott által az ügyvédszövetség székelyudvarhelyi osztályához intézett beadványban foglaltakban és a tanuk által bizonyított szóbeli állításokban nemcsak a Btkv. 261. §-ába ütköző 1 rendbeli becsületsértés vétsége és a Btkv. 258. §-ába ütköző egy rendbeli rágalmasz vétségének alkatelemeit ismerte fel, hanem tekintettel arra, hogy vádlottnak a jelen beadványban foglalt állításai és a tanuk által igazolt állításai azonosok s egy akaratelhatározás folyamánként jelentkeznek, vádlott cselekménye csak 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett büncselekmény és pedig a Btkv. 258. §-ába ütköző rágalmasz vétségét képezi. Ez okból a kir. járásbírószágot ítéletének a büncselekmény minősítésére s az ennek folyamánát képező büntetésre vonatkozó része a Bp. 585. §-ának 1. b) pontjában meghatározott anyagi semmisségi okból megsemmisítendő volt, s vádlott büntetésére csak a Btkv. 258. §-ába ütköző rágalmasz vétségében volt megállapítandó. A büntetés kiszabásánál a kir. törvényszék a kir. járásbírószágot ítéletében helyesen felfejtett enyhítő és súlyosító körülményekre tekintettel az ott felhivatott indokból helyenvalónak találta a Btkv. 92. §-ának alkalmazását, s ez alapon azabta ki a vádlott büntetését a rendelkező részben irt enyhe pénzbüntetésben, azonban a Bp. 1. §-a alkalmazhatásának előfeltételeit a kir. törvényszék nem látta fennforogni. A főmagánvádló

a felelbiteli eljárás reudjén az iránt is terjesztett elő kérelmet, hogy a kir. törvényszék a vádlott által az ügyvédszövetség székhelyvarhelyi osztályához intézett beadvány lefoglalását és elközbását is rendelje el. Ezt a kérelmet a kir. törvényszék ez ügy jelen állásában helyen valónok nem találta, mert a beadvány eredetije és a jelentéshez csatolt másolat tartalmi azonossága nem lévén vitás, a másolat is oly bizonyítékot képez, mint az eredeti, s az elközbásra törvényes ok nem forog fenn. A kir. törvényszék előbb kifejtett álláspontja szerint annak a bizonyításra, hogy a vádlott irásbeli beadványát többen is olvasták, felesleges lévén, az az irányban előterjesztett további bizonyítási indítvány mint felesleges, mellőzendő volt. Egyebekben a kir. törvényszék a kir. járásbírósg itéletét az előadottakkal nem ellenkező indokolása alapján hagyta helyben s a Szima Kelemen tanu megeskése mint vádlott által a Bp. 384. §-ának 9. pontjára alapított semmisségi okot a Bp. 384. §-ának utolsó harmadik bekezdése értelmében érvényesíthetőnek nem találta. — A kir. törvényszék mint felelbiteli büntető bíróságától. Székelyudvarhelyen, 1913. április 1-én. *Graffius Károly s. k.*, kir. törvényszéki bíró, főtárgyalási elnök, *Dr. Göllner Béla s. k.*, kir. törvényszéki bíró, előadó. — A kiadmány hitelül *Szabó Gábor* kezelő.

Sz. 1913. B. 141—9.

Ó Felsege a Király novében!

A marosvásárhelyi kir. ítélőtábla rágalmazás vétségével vádolt Kassay F. István ellen a székelyudvarhelyi kir. járásbírósg előtt folyamatba tett s ugyanott 1913. B. 145—5. szám alatt, a székelyudvarhelyi kir. törvényszék által pedig vádlott és főmagánvádló felebbezésére 1913. április 1. napján 1043 szám alatt elintéztett bünvádi pert vádlott semmisségi panaszra folytán 1913. évi június hó 4. napján tartott nyilvános tárgyalás alapján, a kir. főügyésznek és a védőnek meghallgatása után vizsgálat alá vevén, következő **végzést** hozott: A semmisségi panaszt elutasítja.

Indokok. Vádlott a kir. törvényszéknek másodfokban hozott itélete ellen a Bp. 385. §-a 1. a) pontja alapján azért jelentett be semmisségi panaszt, mivel a beigazolást nyert tény a rágalmazás vétségének ismérveit nem meríti ki. Ez a semmisségi panasz alaptalan, s mint ilyen a Bp. 437. §-4-ik bekezdése értelmében el volt utasítandó. Mert a kir. ítélőtábla határozatának elapját az első foku bíróságok által megállapított s valóság tekintetében felül nem vizsgálható tény állás képezi. Az első foku bíróságok itéletében megállapított tényállás szerint alperesek — a kiket a perben vádlott képviselt — tanuként jelentették be Szima Kelemet és nejét s a mikor erről főmagánvádló, mint a felperesek ügyvédje az elleniratokból értesült, Szima Kelemet iradaheiyiségében felkereste, őt az alperesek által bizonyítani kívánt körülményre kikérdezte s nemetszésének adott kifejezést, a mikor Szima Kelelem előadta azt, a mit az ügyben tud, s hogy vádlott ezt egyrészt többek előtt elbeszélte, másrészt főmagánvádló ellen e miatt az ügyvédszövetség osztály-elnökénél panaszt emelt, kérvén főmagánvádló ellen az eljárás megindítását s főmagánvádló megintését. Vádlottnak fentebb idézett nyilatkozata valóság esetében fogymli eljárás megindításának okát képezne s minthogy vádlott állításának valóságát bizonyítani megsem kísértette, sőt kijelentette, hogy a főmagánvádlóra vonatkozó nyilatkozata tévedésen alapszik, vádlott ténye a rágalmazás vétségének összes ismérveit kimeríti, s így nem tévedtek az első foku bíróságok, a mikor vádlott tényében büntetendő cselekmény tényálladékat ismerték fel; hivatalból figyelembe veendő semmisségi okot pedig a kir. ítélőtábla nem lát fenforogni. — A kir. ítélőtábla, Marosvásárhelyen, 1913. évi június hó 4-én. *Ternovszky Béla s. k.*, elnök. *Simó Balázs s. k.*, előadó.

Sz. 1913. B. 141—9.

Végzés. A kir. járásbírósg ezen III-ad bírói végzést feleknek kiadni rendel. A kir. járásbírósg, Székelyudvarhely, 1913. évi június hó 10-én. *Gaál Ferenc s. k.*, kir. járásbíró. — A kiadmány hitelül. *Szabó János* kezelő.

Árverési hirdetemny.

A közbirtokosság tulajdonát képező kocsmaház mi áll az utcára nyíló két üzletheiyiségből, 2 lakószobából, pincze, raktár és mellékhelyiségből, — a hozzá tartozó korlátlan italméresi joggal együtt folyó év június

hó 24-én d. u. 3 óraker tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 350 korona, melynek 10% bánatpénzül leteendő.

Árverési feltételek alulirtuál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Homoródbene, 1913. június hó 16.

Benedek Ferenc,
kjegyző.

Árlejtési hirdetemny.

Közhirre teszem, hogy Firtosmartonos községben építendő jegyzői lak, irodahelyiség valamint melléképületek építése f. év június hó 29-én d. e. 9 óraker Firtosmartonos község házánál tartandó árlejtésen vállalatba adatik. Árlejtendő összeg 6233 kor., melynek 10% bánatpénzül leteendő. Költségvetés és tervrajz a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Firtosmartonos, 1913. június hó 8.

Káli Albert, kjegyző.

Szám: 4735—913. tkvi

Árverési hirdetemny és feltételek.

Az okládi kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Dr. Heilper Lajos ügyvéd által képviselt Mózes Károly olthévi lakos végrehajthatónak Dávid Jakab és neje Simon Fáni lövetei lakos végrehajthatást szenvedő elleni végrehajthatási ügyében a kérelem következtében a végrehajthatási árverés 1571 K. 76 fillér tökéketelés és ennek 1913. évi február 2. napjától járó 6% kamata 108 K 45 fillér, perbeli 49 K 40 fillér végrehajthatási már megállapított, valamint jelenlegi 47 K 35 fillér és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. 60. t. cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék az okládi kir. járásbírósg területén levő Lövete községben fekvő a Dávid Jakab és neje Simon Fáni nevén álló a lövetei 1751 számú tjkben A + 2. rdsz. 147 hrsz. alatti fabázra 2400 K. A + rdsz. 218/1 hrsz. alatti kertre 12 K, kikiáltási árban; — a lövetei 3471 számú tjkben A + 1. rdsz. 1138/1/2 a hrsz. alatti kertre 30 K kikiáltási árban; a lövetei 543 sz. tjkben A + rdsz. 1189 hrsz. alatt felvett malomból a Dávid Jakab B. 18. alatt bejegyzett jutalékára 300 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik. Az árverés megtartására határidőül 1913. évi augusztus hó 14-ik napjának d. e. 9 órája Lövete községhezához tűzetik ki.

Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár 2/3 adán alul eladatni nem fognak. Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 144. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. P. M. számú rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Kelemen, s. k., kir. jbró.

Okládon, 1913. évi június 5.

A kiadmány hitelül:

Wermeser, kir. tsvzéki telekkönyvezető.

Faeladási hirdetemny.

Erked község az erkedi vasúti állomástól mintegy 5 km. távolságra levő erdejében feldolgozott 1000 méteről elsőrendű bük, hasáb tűzfáját ölenkénti 12 korona azaz (tizenkettő) korona kikiáltási ár mellett Erked község házánál 1913. évi július hó 14-én d. e. 10 óraker zárt irásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen el fogja adni. Bánatpénz 10%, vagyis 1200 korona, mely az árverés megkezdése előtt készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban árverést vezető kezéhez leteendő.

Árverési feltételek Erked község házánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Erked, 1913. június 16.

Molnár János s. k., **Schenker János s. k.,**
jegyző. bíró.

Udvarhelyi járás főszolgabírójától.

1120—913. szb. szám.

Pályázati hirdetemny.

A székelyderzsi körjegyzőségben rendszerezített segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Fölszólítom a pályázni ohajtókat, hogy az 1900. évi XX. t. cz. 3. §-a, illetve az 1883. évi I. t. cz. 6. §-a szerinti szakképzettséget s eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket 1913. évi július hó 10-ig hozzám nyujtsák be. A később beérkezett kérvényeket figyelmen kívül hagyom.

A segédjegyző székhelye Székelyderzsi és hozza a szövötközött Székelymuzsna község tartozik.

Az állással egybekötött javadalmazás: évi 1000 (egyezer) korona fizetés.

A tisztújítószék kitüzése iránt külön fogok intézkedni.

Székelyudvarhely, 1913. június 11.

Szabó Gábor, főszolgabíró.

Sz. 4747—913. tkv.

Ujabb árverési hirdetemny és feltételek.

Az okládi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Dr. Hiniéder F. Ákos tisztifőügyész által képviselt Udvarhelym. összesített árvepénztára végrehajthatónak Lőrinc Mihályné Hodgyai Mária, Balázi Istvánné Hodgyai Zsuzsa, Dáné Sándor gyám által képviselt kiskoru Hodgyai Miklós, Lőrinc Mibály, Dáné Sándor és Ifj. Balázi István bágyi lakosok végrehajthatást szenvedett elleni végrehajthatási ügyében a kérelem következtében az újabb végrehajthatási árverés 156 K. hátrálékos tökéketelés ennek 1913. évi jan. 1. napjától járó 5% kamata és 5% késedelmi kamata, valamint jelenlegi 28 K 30 fillér és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett 1881. 60. t. cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék az okládi kir. járásbírósg területén levő Bágy községben fekvő következő ingatlanokra: 1. A bágyi 79 sz. telekkönyvbe A + 180/2, 181/2 hrsz. kert és udvartérből kiskoru Hodgyai Miklós 1/3 rész jutalékára 200 K és az A + 865/1 hrsz. rétből ugyanennek 1/3 rész jutalékára 85 K. 2. A bágyi 249 számú tjkben A + 180/1, 181/1 hrazám beltelekre egészben 90 K, az A + 479, 480 hrsz. rét és szántóra 398 K. A + 1177 hrsz. szántóra 412 K. A bágyi 258 számú tjkben A + 499 1/2, 499 2/3 hrsz. szántóra 70 K és az A + 740 hrsz. szántóra 150 K kikiáltási árban elrendeltetik.

Ellenben az árverés elrendelése a bágyi 249 számú tjkben A + 865/1 hrsz. a 258 számú tjkben 1178/2 hrsz. és a bágyi 404 számú tjkben A + 499 1/2, 499 2/3, és A + 1005/2 hrazám ingatlanokra megtagadtatik, mert ezen ingatlanok múlt évi földadója a becsatolt adóbizonyítványban nincs kitüntetve. Az árverés a 79 számú tjkben Özv. Hodgyai Elekné javára és a 249 sz. tjkben Özv. Hodgya Jánosné javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jogot csak annyiban szünteti meg, a mennyiben a haszonélvezeti jog sérelme nélkül az árverésen elért vételár a végrehajtható követelését járulákaival együtt nem fedezné; egyébként a haszonélvezeti jogok sértetlenül fennmaradnak.

Az árverés megtartására határidőül 1913. évi július hó 16-ik napjának d. e. 9 órája Bágy községhezához tűzetik ki.

Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-an alul eladatni nem fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333 I. M. sz. rendelet 83. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 107. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Vovó köteles a bánatpénzt a 25 §-a értelmében riegészíteni.

Kir. jbrósg mint telekkönyvi hatóság.

Okládon, 1913. évi június hó 7-ikén.

Dr. Pál Gyula kir. jbrósg jegyző.

A kiadmány hitelül:

Wermeser,
kir. tsvzéki telekkönyvezető.

Olcso és alkalmi árak nyári újdonságokban

Hirsch Rudolf divatüzletében

Székelyudvarhely, Kossuth-utca 25. szám.

Elegánsan **férfi öltönyök** bel és külföldi szövetekből selyem és sersel bérelve:
K. 16, 20, 26, 30, 35, 40, 45, 50, 52, 64.

Újdonság felöltőkben dubl és angolszövekek
K. 16, 20, 26, 32, 35, 40, 44, 50, 54, 60.

Finom és tartós flu iskolaöltönyök 6 éves-től 16 évesig.
K. 5, 8, 11, 14, 16, 18, 21, 24, 26, 30.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását és támogatását kéri kiváló tisztelettel **HIRSCH RUDOLF.**

Női nyári kabát újdonság
Kor. 14, 18, 20, 24, 29, 32, 38, 40, 44, 48, 55 és feljebb.

Pongyolák creton, delén, posztó, elamínból
5, 9, 11, 16, 20, 24, 26, 28, 31, 35, 40, 45

Nagyválaszték tartós férfi és női fehérneműek, cipők és mindenemű divatcikkekből.

Kőbányai sör!!

A legjobb hírnevű **DRÉKER**-féle „Korona” és „Dupla márciusi sör”

Első Magyar Részvény Sörfőzde „Udvari” és „Goliát Maláta sör”

Kizárólagos főraktár Udvarhelymegyében **Rösler és Gábor** cégénél Székelyudvarhely és Székelykeresztúron.

Vidéki és helybeli megrendelések hordók és naponta frissen töltött palackokban pontosan lesznek eszközölve.

Eladó háztelkek. A Fürdő-utcában, a Tábor-utcában, Solymosi- és Bálint-utczák olytatásában háztelkek részletfizetésre ölenint 3—8 koronáig eladók. Felvilágosítást ad: **Simó Mátyás** Székelyudvarhely, Bethlen-u.

Eladó ház. Bethlen-utca 52. sz. ház (a kórházzal szemben) eladó. Ertekezni lehet: **Haberstumpf Károly** tulajdonossal.

THIERRY A. Gyógyszerész BALZSAMA

Utólérhetetlen hatású tüdő- és mellbetegségeknél enyhíti a katorust megszünteti a fájdalom okozó köhögést. Torokgyulladás, rekedtséget és gégegyulladás megakadályoz, különösen jóhatású gromorgócsa és kollika ellen. Gyógyhatású anyag és a lélegző csatornákat tisztítja a rekedt, divaggyógyeztető és elősegíti az emésztést. Kétféleképpen használható: orvosi fogazok, szájhigiéné, valamint az őssele araj- és fogbetegségek, bőrféreg ellen megelőzői a száj- vagy gyomorból eredő bűzt. Jóhatású pantin-gyógyeztető. Meggyógyít minden sebet, sebhelet, orvancsol, izületi eredő hólyagot, hólyag, szemölcsöt, égési sebeket, mehgagytott testrészeket, varrt és kilyát. Főhatású ellen kitűnő hatású. Minden hátnál különösen infuvenza, bolera és más járvány-közl kózná legyen.

Ijünk: **THIERRY A. Orangyal-gyógyszertárnak** Pregrada, Rohitsch mellett.

12 kis vagy 6 dupla vagy 1 nagy specialüveg 5 K 60 f. Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény

Megakadályoz a megelőző vérméregesít, főjelvény operációtól leggyakrabban feltelegessé tesz. Használatos gyermekágyas nőknél fője emelő, lejegynedítés, vakedés, emlőmegkeményedés ellen. Orvanc, feltört lábaknál, sebeknél, dagadt végtagok, csontritv, fekélyek, úlsza, szőrös, lövés, vágás vagy szűrés által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Jódos letelek előfordítására mint: űreg, szálka, par, szék, úlsza stb. kinyírás, karbonikus képződmények, valamint RAK ellen, fereg, rot-bada, körömgolyás, hólyag, égési sebek, hosszú betegségekkel előforduló felfekvésnél, vérkeletésnél, főfolyásnál, valamint alpitális este-tés cecumkórnál stb. kitűnő hatású.

2 tégely ára 3 K 60 f. a pénz előzetes beklütése vagy utánvét mellett kapható. Budapestre kapható **Török József** gyógyszerárban, valamint az ország legtöbb gyógyszerárban. Nagyban kapható **Thalmayer és Seltz**, **Kochmeister** utóadal és **Radanovits** Testvérek drogeriájában Budapestre. — Abol nincs letelek ott rendeljünk közvetlenül: **THIERRY A. Orangyal-gyógyszertárából** Pregrada, Rohitsch mellett.

Az újság hirdetése növeli az üzlet forgalmát.

Szőlőbirtokosok különös figyelmébe! Ha Forhinnal permetez, Rézkénporral poroz és Bagollal öli a szőlőmolyt!

mert **FORHIN** a sokszorta megpróbtott borsól keverék és számtalan kísérő- és elismerő levél tanúsága szerint mindenütt a legnagyobb megelégedéssel használják. A -nak nincs üledéke, vízbe dova azonnal oldódik és biztosan pusztítja a perenosporát. egy kész anyag, főalkatrésze rézgálic, tapadóképesége oly nagy, hogy bármely barmatnál permetezhető vele; használata örökös munka- és pénzmegtakarítást jelent. mert az anyag teljesen kész.

Forhin Gyümölcskertészek használatának saját érdekükben CALIFORNIAI LÉT a gyű-zz ósasz kártékony rovarok elfogására, ROVARFOGÓ ÖVET a rovarok elleni védekezésére, LAURIL KARBOLINEUMOT a rovarok elleni téli védekezésére, LAKRIL OLTOVIASZT az olványok nemesítésére, ICHNEUMINT a zange virágok permetezésére, NICOTIN QUASSIAKIVONATOT falkolák permetezésére, TOPOMORT mezőiegeek pusztítására, PAMPILT rovarok és darazsak elfogására. Tovább mindezen cikkekéről kimerítő leírást és használati utasítást kérni, melyet ingyen és bérmentve küld az ösz-szes érdeklődőknek a **FORHIN** szőlőpermetezési anyaggyár Budapest, VI., Vaci-ut 93. v. Valamint vezérképvi-aletele Erdély részére **Székely Gazdák Szövetkezele, Marosvásárhely.**

Pénzkölcsönöket közvetit **Csomor József,** megyei árvaszék. **4 1/2% kamatozással**

Kallotta-e már? Egész világ beszél róla, hogy az eredeti **Pfaff varrógépek**

utólérhetetlen minőségű, könnyű, zajtalan varrásra és harisnyafoltozásra egyformán alkalmasak. Egyedársultás és főraktár

Egyben felhívom a n. é. közönség b. figyelmét jól berendezett **Vas-, szerszám- és konyhafelszerelési** üzletemre, melyből nagy raktárt tartok és a legolcsóbb napi árban számítom. — Szives pártfogást kér mély tisztelettel **ENGLER JÓZSEF**

A Kremeneky **Metallum** fémszálas izzólámpa nem törékeny és sokáig ég. Kapható: **Márk Testvérek** írszer és csemegeüzletében Székelyudvarhelyen.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu **PORTLAND CEMENTET** ajánl olcsó áron a **PORTLAND CEMENT-GYÁR BRASSÓ** (Kugler és Társai.) Itt helyben kapható: **Rösler és Gábor** cégénél.